

٢٢٥
شرح الاصفهانی
ایکی [illegible]

٩
٩٠

١ ١٢٣٤٥٦٧٨٩
١٠ ١٢٣٤٥٦٧٨٩
٢٠ ١٢٣٤٥٦٧

ایزد شما راضی شود   آغاز کردم بنام خدا

بنام خالق و حی و توانا   قدیم و قادر و بینا و دانا
ثنا و حمد و شکر بی نهایه   سپاس و منت بی حد و غایه
اکا کم وار ایدوب بو کائناتی   یرتدی هم حیاتی هم مماتی
یوغیکن اول دیدی وار اولدی عالم   هم اندی قدرتیله خاک آدم
انک نسلندن اندی انبیانی   خصوصا کم حبیبی مصطفایی
صلوتیله سلام اولسون دائم   که انکله دین اسلام اولدی قائم
دخی اصحاب و آلینه (حرف عطف) که بونلر   انک شرعینه اولدیلر مسخر
پس اندن صکره بل مرحوم مغفور   خدایی اولکا لاایله مشهور
که والدلر بو محتاج و گدایه   اوله روحینه رحمت بی نهایه

دخی معصوم ایکن جهدیله مرحوم   اوقیتدی لغتلر باکا منظوم
اوقیدم اوّلا تحفهٔ حسامی   معطر اولدی انکله جان شامی
دخی منظوم اوقندی چوق لغاتی   ایچردی طبعمه آب حیاتی
شو رسمه اولدم علمنده (لغت) ماهر   لغت کیم بلمیم اولیدی نادر
کدا ده ساله اولدقده خدایی   ایدوب رحلت قودی دار فنایی
بکا که اولدی لغت علمی مسخر   نه علمه باشلسم اولدی میسر
خصوصا علم ربانی که سلطان   جلال الدین دمشدر مغز قرآن
کتاب مثنویکم قوت جاندر   ضیاء نور چشم عاشقاندر
بکا کشف اولدی بی تعلیم استاد   انکله ایدرم عشاقی ارشاد
یقین بلدم که بر نوردر معصوم   لغتلر اوقیه وزنیله منظوم
اکا هر علم اولور البته آسان   اولور عالمده بر مرد سخندان (سوز بیلجی)
خدا شاد ایلیه روح حسامک   ویره جنتده اعلاسن مقامک
کتوردی نظمه بو نیجه در مکنون (منظوم معناسنه)   سلیس (واضح) و شوخ و رنکین و موزون (سلیم، کوزل معناسنه)
جهانه یقدی بر شمع منور   سیونر خشر دک نفعن کورر کر
حدیثنده بیوردی فخر عالم   بو معنایی که اولدر خیر آدم

که اوله دائما خیراته ساعی / ایده لر خلق اندن انتفاعی
دلادم کیم یازم بر خوشجه نامه / نظیره اوله اول تحفه حسامه
که بوندن داخی اوله چوق فوائد / بجه نفع ایده لر اندن زوائد
شکردن کونه کونه پشسه حلوا / اولور بر ذوقه هر بیرنده تنها
مزین اولسه بر محبوب زیبا / گیوب انواع الوانیله دیبا
ویرر هر رنگی اکا بر درلو زینت / گلور عشاقه درلو درلو حالت
نه دکلو وار ایسه انده جواهر / گتوردم بونده الا که اوله نادر
قودم انده دیکه استعمالی یوقدر / ولی اولمایان انده بونده چوقدر
گتوردم مثنویدن چوق غرائب / که اوله مولوی بو کا راغب
اولن بحر انده واردر بونده اما / دخی وار بونده بیجه بحر رعنا (معجب معناسنه)
یوق انده دخی قطع اولدیجه لخر / گتوردم بحرینی ایچنده بر بر
تمام اولدیجه هر بر قطعه موزون / یازدم انده بر بیت همایون (مبارك معناسنه)
که اوله فارسی بر مصرعی هم / بری ترکی اوله نه بیش و نه کم
که ترکی فارسی یه اوله مقابل / بلور اهلی که اولور بو نظم مشکل
بو رسمه ایلدم اول بیتی ترتیب / که بیله مبتدی احوال ترکیب

چو الطاف خدا گوستردی تمام / دیدم بن داخی تحفه شاهدی نام
گدایم شاهدی مولوی یم / دیار منتشاده مغلوی یم
بحمد الله که مرد معنوی یم / که غواص بحار مثنوی یم
مرادم بو که تحفم بوله شهرت / گله اوزانیله اطفاله قدرت
ایده لر فرسیله اوزانی حاصل / اوله لر علم مولانایه قابل
زهی عزت زهی دولت سعادت (کوزل معناسنه) / انوك که انده اوله بو علمه لیاقت
ولیکن قورقرم بر جاهل دون / که انك اولمیه کز طبعی موزون
ایده مز وزنیله تقطیعی تفهیم / ایده جهلیله هر معصومه تعلیم
رکیك اوکراده بو موزون کتابی / خراب ایده او طبع مستطابی (یعنی الطیب)
یقین بلکل که بر اوغلنجق اول / اقویه شعر ناموزون مهمل
اولور طبعی رکیك و سست و مجنون / قلور محروم اولمز داخی موزون
مگر بر حاذق استاد کامل / انی جهدیله ایده وزنه قابل
گلور وزنه ولی بولمز سلاست (بمعنی الآن) / قلور طبعنده البت بر رکاکت
قوسنك اگر بله بر نازه نهالی / بیوشه طغریلوری اکله مثالی
بریکی بر دغه کیم اوله خاك / قویاسن بولی بو مقاینده می پاك

خدا قهر ایلسون اول جاهلی کم ... اوقیدر نظم کز اولوب معلم

اکا کم اولدی منظوم مقدور ... چو تعلیم اتمک استر بلدی منثور

خراب اتمشدر تحفه حسامی ... بنجه کز طبع ناموزون وعامی

بنم بو تحفه می سن صقله یارب ... شولردنکه اولیه طبعی مهذب

نصیب اتمه بونی ذهن سقیمه ... نصیب ایت طبع پاك مستقیمه

مفاعیلن مفاعیلن فعولن ... درشجانی پدرعلمه دون وکون

قطعه — کم اشه شاهدی خیرله یاد — بکسر

نیب — ایکی عالمده یارب ایله دلشاد

تکرینك ادیدر ایزد یزدان خدای — عربیده الله خالق دیرلرها

دلنجی بزرك اولو یول کوسترجی رهنمای — یاردمجی معناسنه در لسان فارسیده

هم دخی پیغمبر اولن کم وره مقدن خبر — بزدك رانك فتحه سیله و رانك وكافك سكونیله عظیم و بیوك معناسنه

باری توانکردر بوخسله دیمرلر گدای

لب دوداق رخ یناق چشم کوز دوروی یوز

کیبکه مژکان مژه دست ال پای ایاغ اولدی پای

کوش قولق دوش اوموز موش صیچان هوش اص یعنی العقل

یعنی الفاره دود

دود توتن بود ایدی زود تیز و رود چای — یعنی النهر

کارد بچاق ارد اون دمر نر پیکان دیمش — یعنی اوق دمرنی

تیره سکوزه کریش تیر و کمان اوق یای

خور کونش و بر زمین زالچه کوك آسمان — عربیجه سماء معناسنه

یغمه باران دکل ابر بولت ماه آی

کاو اوکوز استر قاتر خانك اشتر دوه

اسب آت و مادیان قصرغ و هم کره طای

فایده سز بر عبس نسنیه بیهوده دی

هم دخی بیهوده سوز سو بلجی ژاژخای

نای قر و طنبور درر چنکله شش تا رباب

اقلغ و بربط قوبوز دمرد دك دف نای

بوسزمی از بر ایت کوکلك اج باسنی

این سخنم یاد کن زنك دلت میزدای

مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن

کم بو کتابی اوقور علم اولور اکه قلای — یعنی آسان

قطعهٔ دوم

کت برو سویله بکو گل بیا
از چه ندن چون نته بهر چون چرا

ایچ طونه شلوار دیدی پک آستین
کوملکه پیراهن و قفتان قبا

نغز دیکل کوچکه بیننی به مغز
جغز و زغ غوك دد قور بفا

اولدی دریچه ترجه در قپو
کوشه بوجق اورته میان اورتا

خویش خصیم قوم و قبیله تبار
یاده دی بیگانه بلیش آشنا

کوبه کدی ناوه سنت فاروش یعنی الفأر
اولدی پرستار ده دنیا

تله فق و دام طوزق نام اد
شامله بام اخشم و طلك چك درا

طوزنمك و اتمك و ات نان و گوشت
ماست یوغرت بورجه آشی ماستبا

بغدیه گندم دی و ارزن طروا
اربه و بوکرجه جو و لوبیا

ارغه دی گادین اولوق ناودان
انجه دکرمن ندر آسیا

همچو توکس نمی نمایید مرا
سنجلین کیسه کورتز بکا

مفتعلن مفتعلن فاعلن
ای شه خوبان جهان مرحبا

قطعهٔ سوم

آچق گشاده و پیشانی الن ابرو قاش

دخی براذر و همراه قردش و یولداش
صمنلو بالچغه کهگل کرج گچ وقم ریك

سفال چقسی در خشت و سنك کرپیچ وطاش
صواب و خاکدر طبراق آتش اود و یل باد

همه اشك کوزیشدر خشك و ترقورو یله یاش
خریدن الق و صتق فروختن بخرالت

یعنی الربح
دی سود اتیسه کالا ندر متاع و قماش
یعنی القلح
برشمق اشیتی آمیختن قرشمقدر

بوش نرد ام صواش جنك در دخی پرخاش
اکنجی برزکر و کشت اکن شیار نطس

بکار ایك بذر و بج بکوب دوکچ چاش
اقو درش بکجه کوند صغیر لین اوله

بالكاف الفارسی
بخوان بکوش شب روز همچو کاو مباش

بالكاف العربی
مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن
سنکله اولیدم کشکه با تو بودم کاش

بقدایك واریه نك وطارنك ونخودك وقومك بقنقد دیرلر لکن ترکیبده مطلق بقنه اطلاق اولنور ٥

قطعهٔ چهارم

زغن چایلقا اولدی و قرتال دال

پر بالباء الفارسی

کبوتر کوکرجن قنت پر و بال

ستاره و اختر دکل یلدزه

دی پروینه اولکر یکی آی هلال

هلاله یه نو دنو پارسی

صمان اوغریسی کهکشان آبه شال

اک صاج اور دلی و صر قوغ بک

دی کسو و مرغول فرخال خال

دی اوغلنجغه کودک و کنک کز

یعنی الولد

جواندر یکت پور اوغل پیر زال

بوناشمش نر قوت و قرغل دموی

قری پیره زن زال و یل ماه و سال

ادیه دی زنبور کندو قوان ادی قوانی

یعنی العسل

شکوفه چچک انکبین اولدی بال

سخن

سخن دارم از دزد به آزمن ستان

سوزم وار ایوا بجودن بندن آل

فعولن فعولن فعولن فعول

کدیشر جاک قلپسر کال

قطعهٔ پنجم

دد لر سبو بر باده و مل هم پیاله جام

قرنق کنیزک و قوله دی بنده هم غلام

یعنی سرچه قوشی

کنجشک سرچه صرچه دد را بکنه هم

سرچه طپینه یعنی بلغز دخبر پیام

پر بند در کلدرک افتاده در یولک

فتراک ترکی زین ایر اولدی اوین لکام

شمشیر و تیغ دی قلیجه دشنه خنجر

کیمخت صغری قینه غلاف اید و هم نیام

کفکیر کچه تابه طفن چولمکه دی دیک

خورشید و بخت قندی و بسندیچه ک و کام

بالکاف العربی

طام بام و بورج وام کش ام مراد کام

بالکاف الفارسی

هم گامدر آدم دخی درلو دماغه کام

ای دستگیر دامنت از دستکی هلم

ای الطوتجی اتکلک الدن قچن قویام

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

علم او کرنن کشی یوکسر در یوجه مقام

قطعهٔ ششم در

عربک بطن معناسنه

قارن شکم نافه کوبک بلدر میان قوشق کر

داخی زنخدان در انک سینه کوکس در دخی بر

مرغ آب و چرغ اوردک چقر تیزی کند یعنی قفر

آهن دمر در مس بقر کومش نه سیم آلتون نه زر

آرزیز قلای و روی توچ آسان کلز دشوار کوچ

آدکج نها ز و کبش قوچ دشی وانک ماده نر

کار نفته کزلو ایش کاند دجاج و بوس اوپش

خوی کرده یعنی درلنش عورت زن و شوهر در ار

خم کبد در دشتی شبوان سو او تر این سو برو

اولک ارد اشاغه یوقرو پیش پس و زیر و زبر

بورجک اوده وام ات کذار ارقم قنی پشتم بخار

بونده کتور اینجا بیار آنده الت انجا ببر

اوترمه بلمزلر له قح کند وکی قودر تر ای اوغل

منشین بنا نادان کریز خود را رها کن ای پسر

مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

حقا که نادان صحبتی نار جهنمدن بتر

قطعهٔ هفتم

لسان فارسیده چشمه ولسان ترکیده بکار دیرلر

چشمه بکار اولدی کوزه برداق — استمه مجوی چوی ارمق یعنی

انداختن و فرو فکندن — اتمق دخی اشغه برقمق

زرد اولدی صرو کبود دو دکوك — نیل اولدی چود کزینه توقمق

هم سرخ قزیل شلد رسبز — قاره سیه و سپید دراق

لخت اولدی چوماق قنی در سخت — هم ابری درشت نرم یومشق

کف اوا و ناخن اولدی طرنق — انکشت سترك اولو برمق

کالوچ کچسی منت بومرق   کشتی کسپد غربچه زورق

هم شیب و فراز ایش بو قندر   بوکسک خوبلند و پست الچق

برهید انکس کہ شد هراسان   قورتلدی اوکسه کا ولدی قورقق

مفعول مفاعلن فعولن   علم ابجده در سعادت انجق

قطعهٔ هشتم

میچکد یعنی طمرر همراک طمردی قانه خون

بازلمش چوق نما طاراسته و پیشیار خون

بازگونه عکسینه در داخی کلکونه فکر

در نود رلو کونر کون باشی اشاغه سرنکون

کوده تن روده بغرسق بوکرک اویکن کرده شش

ایکو پهلو یکا سو کیت یان اوجه سرون

رسته قورتلمش ولیکن پسته بغلو دسته صبت

موی قل خامه قلم نامه بتی درجامه طون

صبح کناه و صبح بیفشان صبح بری اینشه بنناش

اوز بزن قو بر بکن بهراش قیص بتراش یون

برایکی اوچ دور دو بش یک دو سه چار و پنج و شش

التی هفت و هشت و نه ده یدی سکز طوقز اون

بیست وسی یکرم او توزچل قرق و پنجاه اللی در

شصت و هفتاد التمش و یتمش در کابوه بون

داخی هشتاد و نود ده صد سکسن و طقسان یوز

بیک هزار وصی صینه بشمار میکن ازمون

ایچر و کل اکلر یساک بوخسه قلفن طشر ده

اندرون اکرشناسی و رنه میمان در برون

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

حیف اکا کم دام جهل ایچنده قلمشدر زبون

قطعهٔ نهم

بورزیدن اوزنمکدر نوردیدن دردرمک

زمین را خوک برکندن ندر یری طوکوز

ربودن قیمغه درار نودن یعنی کوسترمک

زدودن پاسدن اچمقدر بسودن درداخی سورمک

خرامیدن خراشیدن صالنمق طرملامق در
صوصمق اولدی دامیدن دمیدن یعنی اوفورمک
غژیدن اولدی سورتنمک یکردیدن در دونمک
کزیدن در اصرمق داخی سکالیدن ایت اورمک
رسن ایپ تافتن بورمک یوق کم یافتن بولمق
رسیدن ایرمک ودرمک پیچیدن بافتن اورمک
بلک تف سوختن یانمق در زیود وختن دیکمک
خمیدن روفتن یعنی اکلمک داخی سوپورمک
اولور انکاشتن افراشتن سرمک وقالدرمق
دخی برداشتن پنداشتن صنماغ وکوترمک
طپیدن در طلاپمق دمیدن سبزه اوپرمک
رمانیدن در اورکتمک رسانیدن در ایرکورمک
چه باشد سرد تراز یخ زمردم خویشتن دیدن
نه اوله صو وعرق بوزدن آدمدن کندوزن کورمک
مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

گرگدر کندوزن بلنزلره کندوی بلدرمک

قطعهٔ دهم

سده شیر و تو دیدی قیمغه فله در اغز هم اغز دهان
سبریه کله تله توره دی دله سکسره دله دی زبان
اولو خانه کی دخی کچن قشنه دی دکل سچویه دیدی
قسته دیدی سکره دی پی الکه دی مخ سکوک استخوان
کره یاغی مسکه ویاغیک ادی نهره در اولو بهره در
اوده زهره دی فوق و توق بری ابدان بری ماکیان
اوکی کوف وبط قاز و فاخته اوکیک کلاوزه خوسقسقان
قوشه مرغ دی بچه یوریدر یوالانه در دخی اشیان
شو کوجک اوکاوله یای پچون اکا کازه دی قمش اولسه اول
دی اکا نیین اوه خانه دی در که ستون اشک واستان
سکه یکرک اولکه قول اولسین دین اولوسنه قوبونی اکی
بتو بهتر انکه زهی شوی بیزرکش دین بهل این وآن
متفاعلن متفاعلن متفاعلن متفاعلن

کوچکدن اولکه ادب اوکرنه بیوب عزیز اوله بیکمان

قطعهٔ یازدهم

تکرک طولو یخچه دخی دی پرف قره دیبی یه دمه

دی میش قیون قزو یه بره چوبانه شبان سرویه رمه

دی غل تخل بیوند دوغه دی یوغ یبایه هید ولی

اوکندره غاوه شنک وصبان اوقنه دی هیش وزوله

کوزلکش وکش نه قولتق ایچی بکش جک وچکمه یعنی مکش

دی ابلهه کول وشیدا دلو دی کیچ اوبا فلیوه سمه

سن انرجانی ادب یولنه یو دیکا ولسن یر رقمودن

توجان پدر براه بر وکه سوی شره زهمه

مفاعلتن مفاعلتن مفاعلتن

حرامی یمه یلانی دیمه دی عیش وغمه شکر بودمه

قطعهٔ دوازدهم

دی چوریه پیرامن و اقلیمه دی کشور

دام چیه قوبچیه اهنکر و زذکر

درخور

درخور ندرر لایق وهم داخی سزاور

ارام دولتمک برک ارایش و زیور

یار رندرر می سزد و داخی براشور

می زیبد و ماند قله می ماند بکزر

دندان دیش ارشد ر بلک تا وارشدر

یودار عجه دی بشم یوکه قالیه پستر

رهبر قولوز بریمش و اوبچی پیرو

بیکار صوش وصورته دی چهره وپیکر

یوقرلغه بالا تر وبالا بوی وخوی در

ایکرلکه دی پیشتر وکیرلکه پستر

میداد بمن ویردی بکا عدلدرر داد

دادر دکل عادله دی قرداشه دادر

ملک استی خداوند وخدیو وبشتاب ایو

بنده فروش قول دخی درلو قوله چاکر

همدانی سپهدار و سپهد جری باشی

دارا اولو سلطانه دی حکم ایدیجی داور

مریخه دی بهرام و زحل دوری دخی کیوان

کون باتدوغی یر باختر و طوغدوغی خاور

کوچلو یه توانا دیدیلر ایلک بهادر

الپ اولدی و نیو اولدی دلیر اولدی دلاور

شاشیه دی لوجه دخی بوتک الکنسزه بی دست

لنک اغسقه دی دیشسزه لال ایدو صغر کر

قیزامیغه سرخیزه دی دزبیه ددرین

دنبل چبان ازخ شکل ازمردو ایوزکز

پیروز ظفر اونکولک اولدی شکالش

باداش کتشی کینن اوشمک دخی کیفر

بویرق طوت کیر یوله و طوغری بویدی دائم

فرمان برو درشو بره راست رو بدر

مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن

علة عمل ایت تا بوله سین جنت و کوثر

قطعهٔ سیزدهم

همسایه دی تابستان کولکیه دی همسایه

هم داخی زمستان قیش دی قونشیه همسایه

همریاز بهار اولدی پاییز کوزه درلر

اسی دی و صووق دی کرمایه و سرمایه

اولکیم اوله اصلی آری اول پاک نژاد اولدی

اولکیم اوله اصلی الحق اول اولدی فرومایه

آماده یر قلنمش بر داخته دوزلمش دور

نازلنق و دوزنک نازیدن و پیرایه

ماهی بلق اولدی مار یلان و قرنجه مور

عقربله چیان ادی کژدم دروصد پایه

امروز که بو کونی فردا یارین اید

بو کون که قزانورسن یارین کلور ورتایه

مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن

یوقدر ایکی عالمده [illegible] بیر سرمایه

قطعهٔ چاردهم

قوقیشه درلر کندیه کنده — بکسسته اوزلمش قویمیشه کنده

فرخنده فرخ قوتلو وخرم — شاد اغلق کوللك کریه خنده

بل افربینك باره دیجی — رزق وبریجی در روزی دهنده

هم بیلجی بر بوینده درلر — سکردیجی یه درلر دونده

هرچکجی هم دبالیجی — اولدی کشنده داخی کشنده

خود راستودن کندوینی اوکمك — لاف اوریجی در هم کبزبنده

هرچه بخواهی زوخواه در تو — هرنه دلرسك وار استه سنده

مستفعلاتن مستفعلاتن — سن سندن اولمه غافل اکنده

قطعهٔ پانزدهم

ندر اصطره ستره قزیمقدر ستردن

بلکو فنان فسانه مثل و قصه سترون

دیدی دمکه نیشاندن دخی صجمغه فشاندن

دخی صیقمغه فشردن دخی طوکمغه فشردن

بغل اولدی قولتو اغز بوجغنه لنج درلر

بوجغه

بوجغه دی کنج لیکن اوترقدر نشیمن

دیمش اوتلغه چراگاه دخی اوتلوین علفزار

اوته دیکیاه اورق داس ندر نوارد اورکن

شم اولدی چارق ادی اشم اولدی دخی رانین

قره اوه دیدی خرگه قلبق نه اوله گرزن

بهمه تو نیکویی کن بتو بیند اینك ازمن

قمو یه سن ایلك سکا اوکت اشته بندن

متفاعلن فعولن متفاعلن فعولن

برمزلر اله یارا اوله ایولردن ایلك اوکرن

قطعهٔ شانزدهم

بیختن اولدی الك هم دخی ماشوردالك

هم دخی اشو گل سرخ اولدی سبوس اولدی کبك

خواهر قز قرداشه دی مادر انه اته بدر

ادمه مردم دی ولی مردم چشم اولدی بیك

هیمه وهیزم اودون هم دخی خاکستر کل

آذر اود انکشت کومر اخکر کوز یعنی زلک

زنده دی زنده بمالوطونه دی داغ ادیم

سختیین و چرم کون و پوست دری خاست دلک

بوز آته دی خنک و سمند اولدی قوله اولکه چپش

سرکش سکسك بلکن نرم رو اول کاوله دولك

چند شتابی بکنه این روشت تا بکجا

ینجه ایو رسن برغه بوکدیشك قندیه دلك

مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن

هر نه صنوبر سك اپشوکه هب بشوکه کلسه کرك

قطعهٔ هفتدهم

دبدبه همواره دی هم دخی یکسان

کس بیرا نبر قصیح اورسه دی سندان

تیشه کسر و رچکدر دخی خایشك

دریه دی چوبسای هم اکسوهان

طاغ دبیسنه دی شخ کز بوه بلکدر

کوه بخیس کوه طاغ اورکه کوهان

اولدی طمان الدیرم بژمله بخنو

شبنم چه هر طمان عرش کرزمان

هم دخی رخشنده درالدرا بیچی

هم دخی تاباند زرداخی درخشان

معنده درباب خوش اکله دیمکدر

همزه زاد دول و دوش بون یوشنه سامان

بکلم چین صر بیچ خم شد کلدی

اکری کز و بوزچو زروی بکردان

بکذرکی بی وابج بخور یا شام

قونق الن میزبان قونغه مهمان

میوه یمش بیوه طول خربزه قاون

یاتله تاوه و دیم هم اوله تاوان

قشلاوی کاشانه درکان درکوشك

چرداغه وازواره دی هم دخی ایوان

مونسه دیر عمکسار درد دشه همدرد

دم نفس و همدم آش صوکه دی پایان (یعنی ابلس و یولداش معناسنه)

خرقه دکوار قبه پشت بیل میان در

آب روان دیر آقر صویه روان چان

من بن و بطمن من و کیله در صاغ

اولجکه پیمانه دیر عهده دی پیمان

اولدی گران سپک آغر و ییکنی

دختر قز قزغان هم اوچز ارزان

صور زبینک صولجان نه اوله جوگان (بضم الکاف العجمی)

یولین طوبجغز کویك و غلطان

ژاله صوده بیجیلن تلوغ ددلر

هم دخی داغ جیفه دیدیلر اتبان

مهر کنش دخی بیل مهر و مهاری

ساوی و بورندرق دوجی شتربان

گی دخی کیدر بپوش داخی بپوشان

ینفه در ایج طون یقسنی یاقه گریبان

قامویی حق بسلیجی صقلیجیدر

با همه پروردگار هست نگهبان

مفتعلن فاعلات مفتعلن فاع

یار اوله دائم سکا همت مردان (یعنی اولیاء)

قطعهٔ هژدهم

چند نه قوش نیجه چینه دخی قوجی سخن چین

حسود اولدی بد اندیش اوزن گورجی خودبین

یوغن زفت و بخیله دکل زفت ولی زفت

ندر قیر دی تیره بولانق توره آیین

پرند ابریشمه هم دی دیباج ایپك کژ

گوزل خوب اوله زیبا ولی زشت اوله چرکین

ندر طاغ ارکی تلك قلم کلك قروا و زم

مویز اولدی قوز گوز دخی مردنه مرسین

دی شیر ارسلنه روبه دلکیه کفتار

مفاعیلن فعولن مفاعیلن فعولن

دنورسرتلنه هم پارس در دیو زکام این
دخی قوت دی زور دخی دبرنج و دور

ایراق طاغ آشکی کور دخی کور در سین
کسه اولنه طواقچه دیکل کیسه پر زر

کر اولسه چنق آلتون دیکل کاسه زرین
دیکل صلقمه خوشه دخی اذغه توشه

فتق نان خورش اولدی دکل هکبیه خرجین
کوکل نیجه بر آلدنسنی سامز و طتلو

دلا چند فریبد ترا فربه و شیرین — مفاعیلن فعولن مفاعیلن فعولن
دورش علم و کماله ایله لرسا که تحسین

قطعه نوزدهم

شانه طرق بیق بروت هم صقل آدی ریش در
ترکیده چبان و قبارجق معناسنه
ریشه صچقدر دخی برت بش آدی ریش در
داشغی دابه باد کندا رقه سی کوزخو کوزیشت

کوسه

کوسه و صاقلی قبا کوسج و بلمه ریشدر
قوبرغه دم دی ریم ایرنبیم یرم صنم دوال

صو صغری بشی ندد کله کاومیش در
قورو قبق
کوز قپغنه بیله دی پرطاو دکد و قبق

بوش تهی و باش کارتقه سعنی بیش در
چیره یکن دی کسنونه زیره و خیره بوش در

پالی آرینك چونوشیدر دیکنی داخی نیش در
مشتلغه دی مزده و مزد کری دونم کری

زاء فارسی ایله ادی و خلاص و صاف و تاب معناسنه کلور
ویژه ادی ریزه اوق یك وزه بر قریش در
رونق و فر داخی دکر پالته تبر ولی سپر

قلقنه دیرلر اوق یای قوربجق ادی کیش در
طمغه دی برستش و تسلکه دی برورش

زاهده پارسا دکل مذهب و دین خو کیش در
آتلو سوار مرتبه پایه پیاده دربیا

صاچ ایغنه سه پایه دی هم دخی سیخ شیش در

اينست آب خوشكوار ايدانكه تشنه است

بودر ابو سيكيجى صوكله اوكه صوصميش در

مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن

ذوق وصفا معناسنه

علم وكمال ومعرفت عارفه اوزكه عيش در

قطعهٔ بستم

بوترغه دوزه دى چوزه بلچه نشنيه چيز

يعنى اليسار

لوله در نايزه دى صوله چب و پوله بشيز

دخان لوله سى

صمر برچرك ديمشلر دخى سركين ليكن

سيدكه بوخه چمين درلرو هم داخى كميز

غنده او دچكه دى صار وازى منج وستوه

اونكولك خوشتيه اولدى هم استيزه ستيز

كارگاه اولدى دكان چنبره اهنچه دكل

بانى باف اولديسه چلها دخى بو باس اوله بيز

پيشه دى صنعته بيشه نيستانه دكل

يعنى شيغ

معنيى كفش ودر دفشك برى بشمق برى بيز

قرغيه زاغ دى دام اغ و پياغ ايلك اوجى

بند باغ و راغ طاغ و باغله بستان باليز

بربو زيش يوزى كم ساكه قيامتده كرك

روشنى روكه ترا بايد در رستاخيز

فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

كوزمبه هيچ سعادت بوزن اوغلان كاوله حيز

قطعهٔ بست يكم

تك حمله و قعرا و زم تكا كيدر تاك

هم درز در او زم چيغى پر تقدر چاك

يبرق دخى برك در اغج حاصلى بار يعنى اغج ميوه سى

اغج كوكى

كوك بيخ وليك بكسمتدر دخى كاك

بو غمق خفه كردن اولدى سيلى درلرس

چلد اولدى لغتده چابك و هم چالاك

هم زرف درك شكرف او بوكاف وشكاف

دى بازغه كورچقور در دخى مغاك

دلبنده دردسكاو چاكرك همچنان
شيرين لبكه داغى دروازيم حيران
مفعول مفاعلن مفاعيلن فاع
بو وزن باعيدركه اوليان نيزمان

بوك بار دخی بول دخی اوچ کره سه بار

تاج افسر و کرسنه اچ و زاج اولدی زاك

اولکم اولدی ایو و طوغری اکانه فوز خو

آنکه شد نیك و راست او راچه باك

مفعول مفاعلن مفاعیلن فاع

دولتلو اوکم عیبدن اوزن ایده پاك

قطعهٔ پست دوم

فریب الدمق اولدی فریبیدن الدنمق

کشی چاپلوس اتمك ندر یعنی یلدنمق

کسیدن درجکمك کشادن درآچمق

لغشیدن بتیکیدن ققوب طوطلدنمق

غنودن ازغنمق اویومق بخسبیدن

ببالش نهادن سرخو یصدوغی یصدنمق

بکلمك بسندیدن گزیدن اکو تلاومك

سرایدن ازلامق بشر میدن اوتمق

چشیدن

چشیدن دطتمق یمك خوردن واتمك

مزیدن مکیدن هم یغریدن اکرنمق

دری سفتن دلك دلمك دریکیدن اکلنمك

دری فنجا وغلطیدن کرنمك یوالنمق

چریدن دراوتلامق هم اغشتن اصلامق

شدن تر زباران یعنی یغوردن اصلنمق

به ازجانست این کفتار اگرمیکنی باور

بوسوز بکدر جاندن کرایدرسك اینمق

فعولن مفاعیلن فعولن مفاعیلن

کشی اوصلولقدندر اشی اوصلویه طنمق

قطعهٔ پست سوم

بالچق کل اهك الجی هم قلچق اولدی داسه

میتین کلنك و کورك پارودی دخی ماسه

قیلك بلنك و قولك تنك اولدی طار هم تنك

مانی کتابی ارژنك دی ژنك ایس و یاسه

طرنه کلنکدر دره‌نک طاغ کچیسی ولی‌سنک

عار اولدی ختنه سنت ممت دیمش سپاسه

هفندانه دعشور اشی و یاغ روغن

بریان اشینه کوداب درلر چناغه کاسه

انکور اوزم ارزکدر الو مرود امرود

سیب الما نار و کلنار دی کراسه

انجام و صوک دشنام سوکمک ستایش اوکمک

دشت اووه درلکن طشت ینکادن تلده طاسه

اتماجه باشه اله طوشنجل و طوغن باز

یوهه دلوجه طوغان هم شب بره براسه

ایومک سومک ایله اولدی نظر و لیکن

هم خار جار درلر اولسه کوکلده ناسه

شادی مکن تو باسوب انده میا رسوک

سا و نمه سن دکونه غصه کتورمه یاسه

مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن

سلطان عالم اولدی قانع اولن بلاسه

قطعهٔ بست وچهارم

ایو خرس و طوکوز نه خوک و کراز

سک مکس ایت سنکک دی خر کراو باز

درسکه وارن و بدست قریش

قوله بازو دی هم قولاجه دی باز

سوزن اکنه کز ارسن و سوفار

اوق کریدز دخی دی صندوبه کاز

بهن یصی بوغن ستبر و قصا

کوته کرد دکرمی اوزن نر دراز

دبه کوز کورسن و بق بنکر

بو بسوز ازبسای ایله بساز

قچیدر تاز یانه بورت اتمک

ترکتاز اولدی هم سکرت بتاز

قالقیمقدر جهیدن و بازی

35

اوين وقاقي برجه اوينه بباز

مردمك ماش ومرجمك سنجو

هم قچی سر مرد صوغان خوبیاز

بیم درقورقو صبر ودر بیمار

دلنجی بسیار چوقدر اندك از

هم کم اکسك در فراوان بول

اولدی خرسند قانع وحرص آز

پشیخود اوتمه حاصله دی خوید

کفه کسمك دی اورتغه انباز

کوکلمز کتدی کلدی بنه

دل ما رفت ومی نیامد باز

ای کوزل یوزلو بك کل ونازلن

ای شه خوبرو بخند وبناز

فاعلاتن مفاعلن فعلن

ایره مقصوده هرکه صقلیه راز یعنی السره

چم

36

قطعهٔ بست پنجم

چم اغاجی کیز وقپن اغجی درغوش

اغج دلکن خولد دبوم بیقوش

پوپر اوته کی کونه دی دی دونه دی

دون اصراغی کیجیه دوش پرندوش

دوشك جامه خواب اولدی عریان بلنجق

دراغوش کین قوچ قوچاق اولدی اغوش

سمك خلم در داخی بینی بورندر

قفا خیره قولق دبید ربنا گوش

دی کرپیه چیزی ویمونه کپی

هم اهو کیك طوشنه هم دی خرکوش

بمك خوردی سیر توق روزه اوروجدر

ادك موزه اولدی بج اولدی پاپوش

اوچق طوغشه دبو فرشای دیرلر

خرد عقله دی اوکی کتمشه بیهوش

طوقنمقدر آسیب واشوب اورکی

اورش رزم در قاتی غوغا خلالوش

فرشته سروش وادب اولدی فرهنك

دلویه دی دیوانه هم داخی مدهوش

صلی ویر دیشك دی رها كن دی تن زن

دیشك ایسم اول هم دی میباش خاموش

دیابن شكا دیجكلرسن اینت

بگویم بتو گفتنها تو بنیوش

فعولن فعولن فعولن فعولن

ایت استاده خدمت صفن اول غلوش

قطعه بیت وششم

همه بریدن اوجمق وهم داخی اوجمق اولدی بهشت

دوزخ اولدی طامو ادی کنشت اولدی بکشت

انجیل ادی انگلیون بت پرست پوت طپیجی

هم تلیسه هکبه در هم کلیسه اولدی کنشت

سج در یرالتی زلق بچ اولدی رنج وفرخ

چرکن وچپل دخی دی چرکینه خشوك وزشت

کالیسر در ینکه اول ازل نه بزدیشنه

خواهد امدن بسرت وی نخست هرچه نبشت

فاعلاتن مفتعلن فاعلاتن مفتعلن

قطعه بیت وهفتم

طبعی وطبیعتی در ادملك نهاد وسرشت

جاه منصب جاه قوتی راه یول

کاه صمن که دخی کاهو مرول

قیین اتا زن مادری بل شوی ار

ینکه وقیناته بیوزن پدر

تول قاز بوزنی در فرزند اوغل

کوکو دامادر اونیاشی مل

خشمکین طبره تیره در طول

اوغل اوغلیدر نبیره کوبری پل

دوله دار قاصرغه یلکن بادبان

انجکه بستان دی چلقوین سیتان

یال پشی دوشاب بکمز خاب دوش — یعنی رؤیا معناسنه

کیك ککلك بیره کیك و بت سبش

چکره طمله کفلی اتمك فخفره

ازه بچقو کف کلاش وهم کره

بوره هم بد فوز اغز اور دزه

غصه و قیغو نژند وهم دژه

طومق اولدی ایستادن کاستن

اولدی اکسلك و قالقمق خاستن

هم برستو قرلغج سیماب در

زیوه جیکات چرش اکت سرخاب در

دیدبان کوزجی طنو قدر هم کواه — کاف فارسی ایله شاهد معناسنه

صیغناجق یره دی جای پناه

دایه تارك دی ناداك داخی تیز

دی قاچق یره هم جای کریز

تاش در یوزده چفت هم دامغول

اورد رز زانو دز و طوبق پژول

چشن بیرام دریشی لالنك در

هم سبجی سیکی و مصلق بنك در

قورقلو ایشه دی کار سهمناك

بالچق التا جکلری صندوغه لاك

برغ صوبندی کوزن اولدی صغن

خاك توده اولدی طپرقدن یغن

اولدی اوردن کنورمك ریختن

دوکمك و قمقد ر بکر بختن

یعنی یالان اوردقلری پیکر

ماجی یالانی در اشتلم

عربده دمرطینغه دی شنب و سم

اویقوده خورلدمق اولدی بخست

هم شکسته درصنق بوتن درست

دامغول اور دیدکلری ششش درکه آدمك و حیوانك اعضاسنده اولور و ختام ننجیده دیرلر بوغزده اولور بوم لنور برزحت درکه آدمده و حیوانده اولور

اسمنك اسما وسرفه اوكسرك

كزلودر پوشیده پوشینه چورك

مهره بونجق مهره هم والازنه

قاوچقمق سوخته وآتش زنه

كاشنی كوینك و یوزرلك سپند

هم ونیزه كونلك وقوش بوزرشند

غالبه انبوه و قصبی انكزد

اودر نخجیر و هم یرتیجی دد

طرملادی خست و بالق اغی شست

نیست یوق آری اودر وار هست

سوبسو هر یاكه در پوسو كمین

هم یوزك انكشتری قاشی نكین

پنبه پنبق هندوانه قارپز

كبی در بوزینه میمون یارپز

دست ایرنجن بلازك كوشوار

كوپه یتهوچل صغرجق قوشی سار

هم صوده یوزمك شناوید ندر

هم داخی صزمق تراوید ندر

هم بنالیدن اكلدامكدر

هم زنوپیدن سكلدامكدر

هم صرتمق خود نكاریدندر

هم سكوب قنمق كواریدندر

مستمند اكلودر لاغر ارق

تلخ اجی اكشی ترش عوره قورق

او قماشیدر خنور و بازدان

قب قجقدر او قلغودر واردان

اغلین دردبله اولدی زار زار

لابه یلوارمق ارقدر هم نزار

خستكی در صیرلق درد اغریدر

اصلن او بخته دزد اوغریدر

یافتن بولمق دیمك گفتن دُر

هم دلك دلمك ندر سفتن دُر

تو دیمك درشن دیمك هیبت شكوه

اولدی كوه دشتانده برطاغ گرده كوه

دبه كون بردق كلیدر بلبله

حبه دانه خوشه ادی سنبله

طتلو شیرین داخی طتسوز بی مزه

یعنی قالقق

باد بیزن باد زن هم یلپزه

بكلمك اولدی شكیز بدن ستور

اسم عامه جمیع دورت ایقلویه اطلاق اولنور

یعنی قیون سوریسی — ترکچه خنجرق طوتمق

القیه دیرلر كوشد نیشخور

انجقرق اولدی زغنك اما اروغ

اولدی كاكومك دخی یالن دروغ

ایج یغی پیه وقفر دقجز دره

قبیله وقوم ومركب خوید فلری

دوده اوبه چادره خیمه چره

كان اوبه

ایج درون هامون یازی قیرك گدار

اولدی

اولدی سوپرگه دكن چاروب خار

بكدشه همشاد یكل همزاد اكز

ابكیر اولدی كول و دریا دكز

یعنی قراللق

كوردخانه دخمه دركیكش فراخ عربیده واسع معناسنه

هم چقل چاقل شغال و سنكلاخ

اوغلان طوغرن عورت

لوخنا زاج اولدی مامی پیشبار

یعنی بوسنه

بویل امشال اولدی بلدر اولدی پار

هم چربدن اوتلق اوتله بچر

اوتجی وجرجی بزشك و پیلور

كوده اماس ششدر ابله

تن قبر جوغی صونكدر كوبله

یعنی عربیده صغیر دیرلر

عربیده سفرجل دیرلر

كه كجی درمید اولودر ابوه به

هم كروهه یومغ ودوكم كره

كوده بو الونكه ای ایلدن اترز ویومق وبوكه مشابه نه وار ایسه

انجمن ابشتن وزادن دیمك

درنك ویوكالو طوغرمق زنج امك

هم درخت و شاخ اغج داخی بودق

مى نهند قورلر نهاد ندر قومق

سرو له کند رکنفشیله کنو

لق دخی شالق بلاس و بیکی نو

دیوجه اولدی شلك داخی زکو

یو بشو بکذار قوبوغز کلو

پا برهنه یالك ایق بنده کی

قوللق اولدی قاری هم بارنده کی

بس یتر خیلی بس اویله اولسه بس

بیتشن قلیشلره فریاد رس

هم طرو کاو رس و بیغوله بوجق

هم دخی انجوغ و اشتدان اوجق

پیره بولید زطبرخون تخکلون

قوزچتو کی شیدی اکنون و کنون

رشك کونی پتك قغ بر کستوان

آت

خود

ات طوبند زاشق پل پهلوان

رشته و خسرو خسو بیننه ندر

ارصرا اشی قیمتا قیناته در

وار لق هستی در پیوسته در

اولشق بب بب دیمك اهسته در

کوچك بستو سیتی خاتون ستم

کوچ تفك زبطانه کورك اولدی دم

یکر قز دوشیزه کالم ار کورن

عورت پلخم فلاخن در صبن

یوجه بالا بورجی لاله در

هم اویق تند پشه پیسه الا در

هم نیستان در قشلق بر نیان

اولدی تاخشلو هویدا در عیان

تکنه در زنبر چکو کدر ملخ

شوخ کرد چرك تار چه و سخ

اری اولوب بران دخی وارمش اوله

دنبه قویرق سیمه تب رخنه گدك

بخیه معینده یکنه دردک

کیچیك خارش دخی اولدی زریر

صارولق هم یارجی اولدی دبیر

گرگدان ارج اولدی قیچق غلیچ

هم سپاید دراکز ازدف الیچ

بید دوسوکت کز الغندر نهال

تازه دال اولدی وبوین اولدی یال

اوته دارو دخی سنسام کنجد دور

پسته فستق اکده هم سنجد دور

اندو سوگند و گروه اولدی بولك

اولدی گهواره بشك لیتر بیوك

ساو اگندو درسپید ساوین دکو

دوك ایك برو اقولای خوکار

سرب قورشون درچورق سراب

شوره

شوره یرکم کوز نور ایرقدن آب

هم چو الدز توز اولا پندو زوکرد

ایسی گرم اولدی وصووق اولدی سرد

کاج شیلی اولدی کرج اولدی دلم

هم برین اولدی شریشم دریلم

محنت و اشکنجه اولدی پیچ پیچ

بوله عزم اتمك براغ اولدی بسیچ

هم نوا نغمه نصیب اولدی نوا

هم کشتی کاکا ددر ایش کوچ گیا

بکسر الکاف وفتحها

خب کن ابسم اول دیمك یالچق خلاب

یعنی اسان

زب گکز اولدی وصافی اولدی ناب

از برای کم درتدر معنی تاب

بری تاب افتاب وماهتاب

یعنی شعلهٔ افتاب

بری قزمق بری طاقت برسی

زلفك ایپك اکلوب بوکلمسی

هم کتابک اوکی فهرشت هم

برحکیمک ادی زردشت ای ددم

یار یلب اچلمش اولسه کفته دی

اکلوب طوکلشمش اولسه جفته دی

اولدی اشبر غم عربجه ضیمران

فسلکند رکیکنی ترکی همان

(یعنی السماء)

کوک کبی یعنی سپهر اساسپرم

(ریحان ترکیه پرچیک آدی)

اولدی هم ریحان اوتنق اولدی شرم

فام کونه کبی یعنی زرد فام

(یعنی صاروبه مائل اولمق)

صاروشین کلکونه کل کبی ای همام

تون کلخن جام اغاجی مرخ در

(یعنی برمقدار معناسنه)

کوشک کرخ اولدی برزه هم برخ در

(جاهل معناسنه)

سغنه نادان و غافل درلوند

هم دخی تعیینی یوق صاغنش ادند

(یعنی بی حساب عدد)

لاف اوروب سوز چیننه یعنی ملند

هم

هم یوز اولن حرون اولدی وتند

دی وداع اتدی دسنک پدرود کرد

حمله وجنک اتمکه دیرلر نبرد

اوینق بیدار و عاشق کرم دار

هم خسیل آهار و محکم استوار

انجه یولی بنا ایبی هنجار در

اولو اولشکر بشی سالار در

(یعنی غلوه) (یعنی فاخته)

یصلوچلق سوکار و موشخوار

هم بوش کشی یه دیرلر بردبار

(یعنی حکایه)

اغلمق موییدن افسانه سمر

هم پریخ بوبنجق شبه درقحبه عز

هم دخی خشخاش اولدی کوکنار

هم بیوکو یه کلر در سوسمار

هم خزینه اولدی کنجو رای پسر

اسیتوجی کسنه اولدی نغزه کر

ایکی کوبدر راز و رمز وزیرنی

اول ولایتده که شهر یدر رهی

هم علم بر شهرادیدر هم طراز

دی یراغه النه چلغویه ساز

خود حقیر معناسنه

لیز خور آندرز در اصمرلق

هم بویك کیز اولدی کز اولدی چوق

اسنمك درخامیاز و شاشی کاژ

زاد فارسی ایله سیل معناسنه واحول یعنی شاشی

کراوله یتنوس خرمن اولدی ژاژ

ایسلك تفس اورته یای ادی تموز

داخی فی الجمله دیمکدر رهنوز

هم فسوس اولدی دخی حیف ایلمك

داخی هزل و بیهده سوز سویلمك

چغز ایچی چر کلوچین در هم دنس

چرکدر بر شهرادیدر هم طبس

همت وطبیعت واولولق وکوکل دوکمکدر

هم منش طبع و سکالش حیله مکر

یوش کثرت یعنی زید عمرو بکر

پهلو بچه اولدی کنش زخش و دخش

بلخده شهرالدی رامقدر دی رخش

مغ کور شعله فروغ و هزل لاغ

قار کومغ کیجه قارا کوشی ماغ

عربیه عیق دیرلر

هم نغول اولدی درك دلخی کزاف

بیهده سوزدر عقلسزدر نشاف

خفریق ترکیده دیوارك کاغنابب بغلمسی ومکروه معناسنه

دشت خفریق و نشانه در هدف

بکسر دستی سبی بر طراق قابدر

قف در بر نوعه قاب قاولدی خف

ترکیده دخی دیرلر بنکك اوشاغی باغلد قلری

اییدرلکا فارسیجه بغلتاق دیرلر

هم نکالادر بغلتاق اولدی هنك

قوته دی شیوه لو محبوبه شنك

ایکی قاشك اراسنك اولان دورلمش

قاشده الندچین ازنکدر دیدی

صفلق واوازه خنبك طنکدر

داخی جریك هزل اولدی جنکلوك

الی یاغی اکری اولان تاشه خدوك

همه تبوراك ايكي تخته در كه خوش
بغليوب چتلادين اوركوده قوش

كوچك وغملو حنك غمناك در
ناوك اوقدر مشك اوتي همناك در

داخي نافرجام ودخي ناسزا
اولكشي اوله كه لايق اولميا

معنيده توزيم يعني كستريم
معنيسي دوشايلم بيراغليم

همه شخوليدن درر اورمق صفير
همه نكوهيدن يرب ينجماكه دير

همه دخي توزيدن وتوليدنك
معنيسي قازنمق اكرنمق بلك

همه بخاراجانبنده اتون دكل
براوايه اوجغه كاتون دكل

خيزما بوندر نكي خاتون دخي

پادشهلر

پادشهلر اولدي كيهان اى اخي
سرتني سزتوني يعني غزغزان

همه عشيره وقبيله دودمان
همه طرلغمق ترنجيدن درر

داخي اورته قيش ايني بهمن درر
اوددمك قوللوغي توزيدن درر

صغليوب طقمق سپوزيدن در
طعنه بيغاره بزك فره

اولدي همه براشده ارتقلق فره
اولدي فرسودن بوزولوب اسكمك

داخي شادروان در بيوك دوشك
همه كرازيدن صلنمق برطله

بورك ونوحك عورنيدر واهله
نشترين نسترين كلى وتيره ماه

كوزه دير اولو بولدرشاه راه

هم صوصز مقدر زهیدن طنطنه

دی چغلدوی قوجای آوازینه

داخی بتمك اولدی روپیدن دخی

اولدی روزیدن زبونه سغبه دی

دردژه اوغلن طوموق زحمتی

کاغذ نادان یاره بلکل رشوتی

اولدی بخشیدن زبون اولمق اکن

دمدمه آوازه سله فرخ زن

خمره بولغور شوربا سی در کوبجك

خمزه اولدی خوبداق قرمق ددك

ماه کانه ابلق اولدی بیشگاه

صدر فرزانه اولو در وقت گاه

یافه هذیان سوز که اوله هرزه او

هرزه سوز سویلایجی در یاوه کو

دیدلر یا چیله اول پرچنبره

ایق التینه اله بستما به قره

اولدی خه خه سعنده زهی زهی

دی ایچی بوشنه تی یعنی که تهی

هم لوپشنه در بواشه هم دخی

دوشغه درلر دوشاخه ای اخی

هم خدو تکرك تکومکدر تفو

هم قتو بربر کزامکدر رفو

کندر کله بیلغ مغنلری

اولدی کندو ری ودستنبو بری

در حساب ابجد

دکله کل ابجد حسابن ای پسر	کم الفدن بایه دك بر بر صیر
صی یادن قافه دك اون اون کله بك	قافدن یوز یوز صیلور غینه دك
چون حسابی ابجدی بلدك تمام	تحفه ملك تاریخنی بل ای همام
بو حساب اوزره ایدبو مصرع عدن شمار	قالدی سندن شاهدی تو یادکار
فاعلاتن فاعلاتن فاعلات	بو کتابی اوکرن ایچ اب حیات

کندری وکندوری اولکه بالجقلر صوارلر کوب کبی ایچنه قله وکیلك طولدرلر وکندوری صفره دركه اتراکه چوق اوبور

مربع
دل بدست آورکه حج اکبرست
از هزاران کعبه یك دل بهترست
کعبه بنای خلیل آزرست
دل نظرگاه جلیل اکبرست

سوریسنك سلطنت
آل عثمان تختنه
انجامنده

ایزد ز شما راضی شود
آغاز کردم بنام خدا

عجم اقلیمی تا رومه قلسك
کمسه کورمدك فرده اثر سك
سرنجام ملك بیتشه

شاهدی یه هر کیم ایلرسه دعا — ایده محشرده شفاعت مصطفا
تمت الشاهدی بعون الله — الملك الرؤف الودود
سنه مائتان والف — فی شهر ربیع الآخر فی اول
الجمعة

بلکه اون دورت یرده کلور — سجده قرآن تمام
یدیسی فرض اوچ وکیج — دورد سنت والسلام
فرض در اعراف رعد نحل — اسرا و مریم حج ص
هم فرقان الم حم واحیات — نمل نجم انشقاق اقرا جو سنت بوده بول
مشکل حل اولدی بو اوچ — بیتله ای شاه سور

3

ومن عجب

ومن عجب الحسن سوادي ...

وصفانا قلنا الحسن ...

عدو لن در جهان فونعی جوهر

ای ذات پاک ... اصطلاحات علوم ایچنده ...

سوزلرن اولورامان ...

نعیم اولورامان بیلن ... اولیا

برابك واربسه فلك ...

ایلسون طوطیه لعل ...

کرو ظاش فوزن ... فایده سون

بکمال ... زاده فضیلتلی

احمد افندی

(٥)

روی عن الامام الاعظم والهمام الاکرم رحمه

سبح صدصد صد صد طس

[illegible] اول دم بولد [illegible]

بسم و [illegible]

١٢٦ [illegible]

١٢٨٤

اعلم ان فی الاذان عشرة کلمات من الکفر من قال واحدة منها بالله الاول بمد الالف من الله
الثانی ان یقول اکبار بمد الباء الثالث ان یقول اشهاد بمد الهاء والرابع
ان یقول لا الها بمد الهاء والخامس ان یقول لا اله الا الله بغیر تشدید السادس
ان یقول اشهاد بالالف السابع ان یقول محامد بمد الحاء والثامن ان یقول
حای علی الصلوة بمد الحاء والتاسع ان یقول حای علی الفلاح بمد الحاء
والعاشر ان یقول حی علی الفلاح بغیر تشدید تم تم

اللهم سلم دیننا ولا تسلب وقت النزع ایماننا
ولا تسلط علینا من لا یرحمنا وارزقنا خیر الدنیا
والاخرة انک انت علی کل شیء قدیر برحمتک

هر که منظور شد سلیمانرا چون نداند زبان مرغانرا

گر گناهم کوه قاف او لسه غم ای جلیل
رحمتک بحر بنیت انه شیء قلیل
هذا دعاء امام اعظم

اعوذ بکلمات الله التامة من کل شیطان وهامة ومن کل عین لامة

اللهم ارزقنا فقها فی الدین وزیادة فی العلم وکفایة
فی الرزق وعافیة فی البدن وتوبة قبل الموت وراحة
عند الموت ومغفرة بعد الموت انک علی کل شیء قدیر تم

الله اکبر الله اکبر الله اکبر الله اکبر اشهد ان لا اله الا الله
اشهد ان لا اله الا الله اشهد ان محمدا رسول الله اشهد ان
محمدا رسول الله حی علی الصلوة حی علی الصلوة حی علی الفلاح
حی علی الفلاح قد قامت الصلوة قد قامت الصلوة الله اکبر
الله اکبر لا اله الا الله

بسم الله الرحمن الرحیم

بفتح خالق و فتاح واحد ✿ بیمن هادی وهاب واجد

شروع ایتدوم سوزه و رمك خدا نك

که جوق قدر رحمتی قوللره آنك

که جمع ایدوب درشرم هر لغاتی

ور ورهر بریسی جانه حیاتی

نظر قلدم فرشته اوغلی سوزینه ✿ گوزل گورمش انسانك گوزینه

حقیقتحال ایچی طولو جواهر ✿ آراسته و مغنیسنده ماهر

ولی نظمی اویتمز بر برینه ✿ دکل ممکن الا ده سینن یرینه

دخی هر قافیه اولمش دکل بر ✿ بری بر بحره بیری بیر بیکر ر

دخی جوق اجتماع ساکنینی ✿ کیدردم جمله سنی که اوله ییني

کیمن تقدیم و تأخیر ایلمکله ✿ کیمنی اورتاسنده سویلمکله

اگر بر قافیه اویمز برینه ✿ کتوردم غیرسن انك یرینه

ایکی بیت اورتالارینه کتوردم ✿ یباندن قافیه لارن یتوردم

کمی قطعه سینن انك ایکی بولدم ✿ برن بر بحره بیرن غیرن بولدم

کتوردم ضرورت کطرایچون بن ✿ فصاحتله بلاغتله اولدی ایکن

دخی بحرنك کتوردم آخرنك ✿ بر مصراع ایکلادم هر برنك

تمام اندی فرشته آخرینه ✿ کدیچ قطعه یازدم بند بینه

بزه داخی دعایه باعث اولا ✿ دعا ایدن مرادین جمله بولا

که محمودیه اولا اسمی بو نکد ✿ الهی رحمت و عفوایله صوکنده

مفاعیلن مفاعیلن فعولن ✿ اسرکایه خدا رحمتله قولین

جمیع انبیا نك حرمتیله ✿ اجل وقتنده ایمانله قبیله

مشهور اولا و نیجه لره منتفع اولا

یارب کندوسی کبی تاریخی خوش کله

القطعة الاولی

فارسیده ...

خبر ایتمك قبله اویمك زرع ایکمك قول غلام

خلق برتمق خرق یرتمق اولو کشی درهام

نبت بتمك فقد یتمك رعی کوتمك نخل بك

نهر ارمق عجی آرمق نقل ارمق بیل عام

حبه دانه جنه قلقن جنت اجوق جنه تن

غزل اکرمك عزل ایرمق سویرندولر قیام

فیء قوصمق صب اصمق جری اقمق جل چل

مص صورمق نهب قیمق جانور رجقلر هوام

نجم یلدز یوم کوندز لیل کیجه عین کوز

علم بلمك قسم بولمك ضجع صرتلان اوك امام

طرة اوك صچ خطه صرب ایش عذق خرما صلقمی

عین چشمه عین جاسوس اودیکلنمق ظرام

لت قرمق قذق اتمق ضرب اورمق رکبه دیز

جر چکمك عیر کروان اویلن کیشی ارماکم

نقد بچمك جذب چکمك زیرکه کیش دکل

نظم دزمك شرب ایچمك دور دنمك توز قتام

تم

شتم سوکمك کدس خرمن عدو یلمك غمه قین

طمث طوتمق بضع قوچمق فر قجمق والسلام

تحت اریکه میشه ایکه غیظه غابه مثلی در

ظردایه شقص پاره هامه باشدر جمعی هام

خز سرکه جل ششمك نفخ ششیمك غدیر

سلخ یوزمك فسخ بوزمق قرعه اتمقدر سهام

فوم حنطه بر بغدای ریح اصی ریب شك

لحمه ارغج بوم بیقوش کین المق انتقام

ظن صنمق سجن زندان آش مرسین اغجی

لدغ صوقمق حرق یقمق دائمی ترددر غرام

جح ابومك فارس اتلو جو بکسمك حمل یوك

داخی ابکار ارته اولدی اوبینلردر نیام

قفو اوعو عرف ایلك ظل کولکه بیت او

داخی الهام اولدی قلبه سنه اتمك سطح دام

قط کاغد ظعن کوچمك قدر جولمك شهد بال

بین فرقت بین وصلت ضد اولدیلر تمام

سنه اوکی اولدی قدام و قویرمق جنت بل

داخی داغوز رك اولدی کرب غصه در مدام

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات
حق تعالى عون ايدرسه نظمنى خوشتر مقالم

القطعة الثانية

طرس كاغذ رقم يزمق ياشى بويوك اراس اولدى
صد يقمق فلق يرمق كوكسى چقن اقعس اولدى
سيب بخشش شحنه نائب حكم رقع ياد وش دربل
ربع منزل لص اوغرى فكرى ارتق احدس اولدى
فرخ پورى لفت شلغم خلق اچمك دب ايودر
من بتمز جور دوغك يوچ بورنلو افطس اولدى
خضر يلك حفر قزمق خرج بلمك خذر پرده
حز ازمق ياشل اخضر قبيصه بورنلو اخنس اولدى
دغن قيمق ذر صچمق زنير يزمق زفر قوربه
سور ارتق خوبى قاتى يتلوكتى اشرس اولدى
وقر ايومك مدح كمك نذ يحمق وجد قيغو
هود لوبه وقذا اورمق قاتى اسكى اطلس اولدى
برس پنبوق دبس بكمز خرس كوب خراس كونجى
ترس قلقان بوس اوپمك يلى اكرى اقوس اولدى
نوس دتمق لحس وهس اولدى يلامق ترك كلمك

اولولقدن

اى العطاء

اولولقدن ياغضبدن اكرى ياقن اعوس اولدى
سيح كوزرش اولدى كفر دش آفت وعاهت
نحب مدت غل كينه سويلماين اخرس اولدى
فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن
عالم ايچره علم وتقوى كسب ايدنلر احسن اولدى

القطعة الثالثة

لوح تخته نعل شيمق هم بتر مك زرع ويس
قاب مقدار اولدى كنجه كارنه در كرعس
جم جو قدر عذره بوقدر ذروه اوركيج اوستى
عين التون عين بكرك دوشن پالس خلس
صك اورمق قت بشمق هم صنامق امتحان
بس اوقمق اسو اويمق قوسلين نسنه قلس
كسف پاره مدح اوكمك بر ايلك ايلمك
كم دعرجق هطع ايومك عيب كزلامك دلس
جز كسمك مل كسمك كفو بكدش سرج اير
وطء بصمق هيم صوسزلر درهم اين اولدى دعس
فجو كيك يرج كيك يول اداولو ازاولو اولدى

اى الاقتداء
اى الرعى
اى القطع

رجع یغمر ودغ کسمك رجمك دربه عدس
رغب قور قوزی هیئت همس کزلو اولندر کر

هدا اوتمق ملك قدرت دایلامك اولدی حس
درایجو سلك دیزمك عقد بوغمق صرح کوشك

ودق وو ایلجه دیغمر قار کولقدر غلس
خمص اجلق کف یغمق بجشت فرمق قمل بت

زبده قیمق قطن نیبوق داق چاکی درجرس
کوثر اجمق ارغید رهم بکاری سلسبیل

من کسمك من ویرمك صویه طلمقدر غمس
فی دوتمك رهو ساکن خمط مسواك آغجی

نسل ایومك طلمق نته کیر اولمق دنس
خطف قپمق بطش دوتمق دابر آطود طلغ غوص هم

قرح یاره قیعه دوزیر کوکله دوشن هجس
آزدر ارقه کحت اوتمق هم سوینمك فوربل

بلغ یوتمق هرع ایومك کیرلو اوآز وجس

فاعلاتن فعلاتن فاعلاتن فاعلا

کر سعادت استریسك علمه دائم قل هوس

القطعة

القطعة الرابعة

در دون عرق زحمت نصب بکل دیوار اولدی جدار
ازدر خلیل یوز جمدهم بل نشان اولدی شعار

اولدی جراد اخی عوض هم ظرف انا قوشلق ضحی
چوقدر لبد هم توز عکوب اولدی بلادزك هم سوار

کتمك نهاب ولیول سنن درده وصب طامو جحیم
مبخه وتدکاهل بطی اولمق یقین وشین عار

عجز نبادب هم خبر دوتن دخان وقونیم
کیك در فسیح وقوغ شر طلحق شیت سوجی عقار

یالن شطط مهمل سدی بر در بسیط ووقت آوان
دلدر لسان وهم رهق یازوق طایمقدر عثار

آب در سبب تلقا جهت کیردر تفت کجمك خلو
اورته قوام وطغ علم اولدی کرتلو هم کرار

بلکل ار لمقدر حول اولدی مرکب هم مداد
اولدی دوکمك هم نفاد اولدی قصه لرهم قصار

اقلف سنتسزدر مطفف اولدی اکسك ویرن
آن اولدی قانی اسلك اولدی درنجك هم جمار

مبعوج قرنی یاریلن مشجوج باشی یاریلن
نجوج هم قصد اولنان داخی سنک لودر جرار
بوغولمق اولدی غرق هم داخی نکال اولدی عذاب
اوارضه حرث اکن داخی طولولر در زخار
ریش اولدی فلز کایه سی ثرب اولدی داخی هم هلاک
حقد اولدی کین و فرث بوق داخی بورنمکدر نثار
مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن
تازه کل اولدی علمی بل اما صقین جهل اولدی خار

القطعة الخامسة

شماتت در عدوکو ملک صحابه سوزلری آثار
تصدی در یوزن دونمک قومامقدر دخی اجصار
تفکه در عجب لامق تلظی در یکلمنق
زرآنی در دوشکلر تیز حیث اولدی دودک مزمار
عضد بازو سند دایق وثاق واصر عهد اولدی
که ضعف ایلکت اولمقدر چو آذز در دخی مسمار
شوینمون کم ضعیف اوله اکا دراعرجه طل
دخی ترانکبین اولدی قصر غه من هو اعصار

توحد

توحد در یلکزلق اکین طوتی لبوس اولدی
براعت در بیوک اولمق بری جنتی مغاره غار
کناهد قیندرن ازوغی جنک وضربه وانواع
طمع عرق وحتک قطع وسوجی صاتندر خمار
مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن
نصیب المز سعادتدن تعلمدن کم اشه عار

القطعة السادسة

کوکدر سما بلمک اذن اولدی یرلمق انبعاج
چو قدر غریر اتمک قلق یعنی اضطراب اولدی ازعاج
کسمک فصم اکه قسیم یوک عهن وست اولدی فتور
پرده کنان و یوک وعا ییلک سکوکی اولدی علج
اعلان بللو ایلمک ساویش اولدی بل خلیل
شاک در مراسکر عصب داوه طوغرمقدر نتاج
باطل دحوض وهم رفات اولدی جرمش نشنه لر
لایق حقیق وکوک رفیع اولدی توقلرهم دجاج
یوزمک سباحت عشب اوت طلعلمش اولدی هم عضین
کمی سفینه در طن جادر ایی دوشن عجاج

صایغ قویمجی سین جدت اورمجك اولدی عنكبوت

داخی تجدد دربكی اولمق چراغ اولدی سراج

كرمك افاضت در بضاعت داخی بل سرمایه در

اولدی یرآدیلمش جبل كسكن حدید وجوع آج

اولدی منسم هم مدسی ایدن عذاب و هلاك

داخی خلق ایتمك شقاق و رزق اكل دار و علاج

اولدی مكبكب جمع ایدن داخی مرتل بللو ایدن

داخی قرشدرمق نه ضغث اولدقی طوزلو اجاج

لفت اولدی دوندرمك یوزی اولدی شروع ایتمك طفوق

داخی مقرن بغلو اولن اولدی طوتلمق ارتجاج

مفروش دوشنمشدر املاج امزرمك در

كزلنمك اچقلقدر بلكل نوآری انفراج

غرابیب قاتی قاره داخی سلندو در زبد

قوین ییلمق در نفش باشدیر قلدر ستجاج

داخی مزجرج در اراق ایدن خلف یاوز اوغل

قوروغ غباقب در غلتق اولدی قرولق هم هیاج

مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

جاهل

جاهل كمسنه قاتنده اولتورمه سن زنهار تج

القطعة السابعة

ضحك كولمك جد تخت نیل ارشمك ذنب سوج

فحص صورمق زاد ازق برمه چلمك ضیم كوج

عذ یارق عین ذات ومسك دوعق قرض اودبج

لف درمك جمره كوزدر طوق بغمق صفر توج

فزع ایجمق نبح یولدر شتم قفمق ربطه جات

عض اصرمق اثر ایزدر منیه ارزو صوم اوروج

ذوق طتمق نخله اروطر ایجماق طیر قوش

قیح ونفط ایرك فرجق روشن اولمقدر بلوج

فهر وسیق بط قاز وثلج قار وصغر بوش

صیصه وقلعه حصار وطشره چقمقدر خروج

قذ وخرق وزقیر تقایلمك در طور حال

جص وقص شید كرج ایجرو كرمك ولوج

دغ سكمك ودغ كسمك جید بوین دمع یاش

كشط یولمك سهم اوقدر نسنه دلمك درج

ارب حاجت قصر كوكشك اب اوتلاق وضب كلر

خنس اوروندغك حقبه يلدر يوقرو اغمق عروج
خصب اوجزلق ارض يردر جذب قزلق بغل اكر

ابتر اكسك زفت قره چاکشندر لجوج
یوجه یرامت وطغمق بث اولدی ذنب قورت

توبه دونمك شحنه كولكدر قرد ميمون كبش قوج
هم خملق ال اولدی سم اكنه دلوكی

درع قيغو دشت اووه ظاهر اولمقدر بروج
سوغ يوغمق بحث حرف دش كومك مو الوم

اولدی هضم وغيض اكسك راحت اولمقدر تلوج
كل تقلدت رطب ياش درنكث برمق سمت يول

غث ارق در بهله لعنت داخی رحلت اولدی كوچ
دوشمكدر دحو وطو وداب عادت دين بورج

وجد طاقت رفت بخشش كنه وقصود صوك اوج

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلات

كر كمال اولرنمدكسه اهل اولماته اوچ

القطعة الثامنة

ینکو طعام او يقو منام اولر سهام وقوس يای

خوخلق

خوخلق وسيف اولدی قلج كوز در خريف وصيف يای
كرده رغيف آری نظيف اولدی شبع طويمقدر

خنجر بچقدر ماء صو سوجی مدام وغيث قاتي
فاره سچن غائط صچن ناثر صچن در رسل سست

راجل يايان اكل يين غاسل يويين درافش ياى
قرعه قبق قصعه چنق سكين اولبدر هم بچق

جفن اولدی قين وهم قبق نوحه صغو در ونكو اى
هر چتك حليه بزك ثلمه كدك در ضغن كين

دلكو ثعاله طغ جبل حبشه قوده قدر مهر طاى
خانه دكان اولدی بل ضارب دكن در ورد كال

جبهه الن در وجه يوز ارذل غنی در خور وبای
داخی قولق اذن اشك اولدی قولق ودرد الم

بوغمق خنق محصد اكر بوغرته حلق وعد صاى
هم داخی غصن اولدی بدق هم خلو ذر قولقدمك

بونجق خرز شوكه دكن مجن چوماق وزجر های
اولدی سيك جرو كيك ظبی وذكر در داخی انم

كوجلو قدير وصبر چج لايق خليق وفكر رای

طالح یاوز صالح ایو هم جیب اورلماده قیو
جزء قوشقدر یول نسق اضمار ادغمک شعرای
سبلت بیغ شارب کبی طلیه کوکسک اوکیدر
داخی خصر ایبار مدی غایت نه صوکی هم جمعی غای
راحت بیری درم تنفق درویش اولندر فقیر
منکب چکن سلهسیت عائل و معتر درکدای
نقل اولدی بل هر نسنه که سوجی ایچرکن سیله
وضع اولدی قومق بر بره داخی یسیر اولدی قولای
بلکل که بلغ اولدی قوجق ادنی و خور اولدی حقیر
کسر اولدی داخی بل صیمق هم داخی واد اولدی چای
مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن
هر کیم که بوبنی اوقیه علمی قوی اید خدای

القطعة التاسعة

صالدیری خارق یلدن داخی نصیب اولان خلاق
بائس اولدی داخی قاتلق طوتلمش اولان دره دهاق
چاقر صقر بلدی طوغان اکمه درر کوزسز طوغان
شیعه و حزب اولدی بولک داخی بعید اولدی اراق

صیب بلودر

صیب بلوتدر یغدرن سد هن اناد ریاغ دورن
موزردندر قوت و برن قاپو اچلمق انبلاق　انغلاق نسخه
ارهاق اولشمق یاز وغد داخی غازی کج قومق
دوکمک اراق اهراق و هم داخی هراق و اهم مهراق
قاطن مقیم اولدی دوشق قید و دخی کولدر غدیر
شعبه بدق درنزن ادق انجکدر هم داخی ساق
مشحون اولندر طیطلو شطا اولدی داخی صوقره کی
مجنون اولندر هم دلو داخی الاجه اولمق ابلاق
هم افک و خارص دریلین تعس بوار اولدی هلاک
شاطی قراکلجی درک یالانی دوزمک اختلاق
کی اولدی طغ عارض بولت مدحض درر هم طایین
قانت مطیع ودر جبر بوقی یارلمق اولدی انشقاق
هز اولدی داخی دیرهنش هم داخی خطوه درر زک
لازب درر هم یاپشن خایق انکابن صداق
داخی بغا اولدی زناخرف بزک مأم مقام
عشی اولدی داخی فساد آزاد اولمق قول عتاق
مقمع چومق جنع خیف ظلم و انقاد قوز مقدر صد

انقاده منی الن
اذ خلصه

صالح ندر اعراض ایدن عورت بوش اولمقدر طلاق
حر دا اولدی داخی قاچمق سحت اولدی هم داخی حرام
داخی عنت درر زنا بل الم تکرک بزاق
حیله یلان کاذب یلانجی سرای اورته سیدر
کوسه اثط اچق فقط او[illegible]لی یوزلولک درر نفاق

مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن
علمه و دینه دون کون جهد ایله ایله اشتیاق

القطعة العاشرة

قوبرضان قبق یقطین اولور یلدرمق اشراق
جنب درر اراق وهم قیویمق درر اصفاق
اورح طوتوجیدر صایح یلان بیلجی درر کاهن
بروندر خرطوم اولبدر هم اسرکامک درر اشفاق
دخی واهی ضعیف اولدی قوجق [illegible] قوسو قتو درر ضیف
عوج درر دخی اکریلک ایولک ایلمک ارفاق
جواری هم [illegible] درر دلو دبقمانه سامد
سوزی هر کیم کوزل سویلر عرب ایدر آکا مسلاق
دخی ثوم اولدی صارمسق قو التندر دخی غمام

رحیق

رحیق اوجماق شرابیدر سوجیلودر عشاق
کتف یغرن طلف بخشش ودک جربش سلق سوق
تبوء منزل ایدنمک قتی چوق خرج ایدن منفاق

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن
کیجه کوندز عمل قلغل ایده یوزکی [illegible] آق

القطعة الحادیة عشر

دوشمک وجوب وحمل یوک خامد اولور وافر غمام
زاهق ندر زایل اولن ینلر جنوب سوز کلام
مضغه ندر بر پارهات سنون اولبدر هم قوقو
جرم اولدی هم حمل ایلمک یتلوکیشیلر درر لیام
غابر قلن عابر کچن هم رجز و رجس اولدی عذاب
خسف اولدی هم بتمق یره جحر اولدی داخی هم حرام
بئر اولدی قویو هم قوغادلو واوله قوغا غرب
حفر چقوردر قاقیمق غیظ اولدی سایغ درر عام
طولو بردد باقبق سره کوبک مجل اوراق
مثوی و موطن هم وطن داخی مقر اولدی مقام
کل و جمیع و قاطبه دوکالیسی دیمک اولور

ایدین وضی کسکن قلیج هم ازمر وقانیب هم حسام
سطوه ندر قصد ایلمك برغوث اولدر هم برغ
کعك اولدی داخی بکسمت هامد قوروالم حمام
فرنه بلن قانط ندر نوسز اولن هم سفره خوان
ضغث اولدی هم بر بغ جبق ایو کشیلر در کرام
ثاقب بیلی مبرم ندر محکم ایدن داخی ذلیل
عزه بلوك جمعی عزین اتکاهلی در کهام
بلکل دخی ادهان اولور خلقه مدار ایلمك
یحموم اولور قاره دوتن دخل الدمق یشمق لثام

مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

تنسه ایرشمز کمسه دن حقد ندر جمله وجود عیاله لام

القطعة الثانية عشر

دقی دخی منفعتدر دوشیلندر بساط
جانم اولور داخی بل سد قیمغندر خطط
داخی فارض یاشمشدر بکر کیچی یشلودر
داخی تالی میل ایدندر اکندر هم خیط
هم جماع ایچون نه سوزلو سویلنرسه بل رفث
عصف اکین پیر غیدر قربه بلعیندر رباط

داخی

ناغض نه باشن دبردنار مقدك ایچمکدر کروع
فاقع قتی صاری در کبریر دونمکدر رجوع
رکس اولدی دوندرمك دخی اولد بناسش هم فند
افراغ نه ایندرمکدر اوکن کوزتمکدر خشوع
ارجاندودر صوك قومق دحن اولدی هم داخی طرو

بدعت نه یکی اشن دودر کوزیشلری در دموع
عامه نه خبران اوبچی زابرنق اولدی هم جور

غامی مقیم اولوجدر یاتن تمقدر ضجوع
مطفی ندر سویندرن لای اولدیلن دندر

طودی نه جاقاق جاقجی اولرادی دردر دبوع
سربا دهم کومکدر غول اولدی هم داخی هلاك
مصراع قبو قاندی هم دخی فاش اولمقدر شیوع
مارج نه دوتمسز یلك نسنه اکلمکدر رکوع
بث اولدی غصه قانسی غصه یله طولودر کظیم
ضفدع دودر هم قورنغا طوق اولمقدر داخ جوع
صنوان اولبدر هم جنال هم صیرو تق سقم سقام

رفع اولدی همچو میل الملك قاقاغ اولقدر نصوع

باصق اوزوندر كه بك ينبوع اولور داخي بكار
حف اولدي داخي قلق اولدي حريص اولن هلوع
هم سافر مرفوع اولور هر نسنه كه اولمشدر يقين
دائب مطيع قد بوي فرياد ايدن دور جزوع
سارب طريق زيل آتك ميل ايلمكدر اذورار
ضيزى داخي اكسك اولن قوما بجى در منوع
ذنت دنغ قزلق ضبع افدع بالكجى كوى اولن
آدرع بشى قاره قيون عوت بوزين لجمق جلوع
هرزه قزع قفعه سبت صوقمق لدع اورفه صور
دريع اولدي هم داخى زره جمعى ادرع ادراع دروع
مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن
نسنه ارشمز كسه دن حقدن در رحله وقوع

القطعه الثانيه عشر

دف داخي منفعتدر دوشلن در بساط جارثم
اولوبل دخي سوت قيمغى در خطاط داخي ياشمش نه فارض بكرجى
ياشليدر داخي تالي ميل ايدندر لكنه دور هم خياط

هم جماع ايچون نه سوز سويلنرسه بلا رفث — عصف اكين يپراغيدر قريه باغيدر هم رباط
داخي فاتل قور تجيدر سابح اولدي اوينق — ردم بويك سد اولدي در آچق اولمقدر انبساط
عشق ايچنده يلغم ايچره اريمك دوددر حرض — حارس اولدي پاسبان وكوسه ذر هم ثطاط
ياتجق يرمضجع اولدي سوچ قيناسوق نشيش — سلوت اولدي غمسز اولمق شنلك آتمكدر نشاط
فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات — غافل اولمه دين ايچنده دائم ايله احتياط

القطعة الثالثة عشر

مويز اغاجي طلح اولدي دخي درزيدر خياط
دخي صاحب قلج سياف اولور بربط چلن عواط
داخي منضود اغزده صق دكنسز اغجه مخضود
چو غلى وفور قيناسق داولور قرلنغجه وطواط
شروع اتمك نه خوض اولدي اسرمك [illegible]
باش اوكينه دكن مقنع قل اوه دينلر فسطاط
يلدن سويلاينه مدهن دخي اوديكسوه تدر
دده جدو چنق كاس ود دخي چقرقدوزن خراط
دينور منع ايدنه عاضل دخي ميل ايدنه جانف
تردد ايدنه تائه دخي بغداى صتان حناط
اماكن دورچق يرلر صيغر اوني خوار اولدي
بنذ آيرلمغه يرلر دخي نشتردر مشراط

کیجه قاراکوسی غیهب دجی و جنح مثلیدر
دخی ایرص اله تنلو نشانك جمعی در اشراط

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن
اگر علم و عمل قلسك اجل و قتنده اولور احوط

یکرك احوط

القطعة الرابعة عشر

کالحنه یوزین یوریدن سنه قرمق در قهول
کاج قتی بك دورشن سنه ایرشمکدر وصول

داخی حرم قدر اولدی و سلم درهم زدبان
فحل اولدی دوه ارککی اولدی دخی جمعی فحول

قونقیر اغیدر رول روح القدس در جبرائیل
معنی ندر موقع ایدن دوغمك سفردندر قفول

سموك نخ

ناصب دخی زحتلو در ناخر در چورك سکوك
ارسانه اثبات ایلمك اردن کسیکندر بتول

لواح ندر بدل

مسهب ندر چوق سویلین لواح نکر کو یندرن
غساق طامو ایرکی اوصلق اولدکهم زهول

مزجات حرف اکسك قرك صاغر ذلیل و دردا
اولور بلادر داهیه داخی ارقلقدر نحول

غرق

غرق یوزك یصد و غیدر ضجرت کوکل طرلغیدر
فاخر اولور درد اولدی هم بر سنه اغکدر حلول

سطح اولدی داخی دوشمك اقنا فقیر اغك در
اعین بیوك کوزلودر بکلو کشی در مخول

فص اولدی هم یوزك قتی قلّه در هم طاغ باشی
هم ناعمه یومشقدر کزلو خفی سو جی شمول

فلذه جگر پاره سدر مبلول اولور ایرشن در
مغلول و خسته در دخی مات اولدی لوبجی در حول

حائك بیزی طوقو یان اوحی نه یار و یا زمین
متحال اولندر ارزن کورن آدی و صادی لوق خمول

امداد اولنه در بغلمق مخذول اولندر حقیر
ربوه یوجه یر صورلن مسؤل اوزوندر داخی طول

ملصا بلچق در قروفوج اولدی داخی هم بلوك
جذوه ندر بر پاره اود بلمز کشی در جهول

مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن
استادلم ایو مین کشی مقصودینه بولمز وصول

القطعة الخامسة عشر

اعمی نه كوزی المین كوكل قبی در شغاف
عمی
اعشی اكر بجیله كورمین طغ بشلری در شعاف
فتنه نه دور صیمق هم قرض ندر جدیملك
صرصوق بیل بجمع قومق حرامی اولدی عفاف
كتف اولدی درمك كندویه كوكل طاری در وتین
قرص اولدی كونش چوركی اولدی كره كورمك عیاف
كوكلی قتی اولان عتل ایكنجی نفخه در طامته
حسبان اولبدر صاعقه شانخ یوجه اویمز خلاف
داخی وجل در قورقجی عاقر سكر كاسجی در
اولدی جبان یوینددوسی عسلبین ارق در عجاف
اشراف اولوكشیلره دی بلاكه هم داخی كوع
هم خونهملق در بكین اورتولنجك دور لحاف
وعی اولدی داخی صقلمق قورتمه در قوزنجات
سوردكلمك در هم اذن داخی قرو اولمق جفاف
سفع اولدی قانی طوتمغی اقتدار نه رفت ایلمك
اوزارجتك التلری یوزینی دوتمك اشتكاف
داخی جرزنه دیرسك اوتغر وصوسزیر دور

عراف

عراف هم كاهن اولان یولجه چورمك طواف
غازدنه یزدنجی در واكرنه كوكس اورنجی
صارخ مددایر كوریجی اشك یلانی در اكاف
ایكاف یالانی اورمه در اولدی دوشرمك داخی تل
صولی الیله دوتمغه دیرلر عربجه اغتراف
كوكسی اوزره اویونلره دیرلر تخی بل اجاثمین
صاغی ندر میل ایدن آلی ندور انداجین
كمسیله خوطوتمقلغه داخی دیرلر ایتلاق
صاغی ندر میل ایدن آلی ندور انداجین
زوبع قصامرجل قرن كیرویه دوتمك انصراف
مبقن
اولدی مبقن شبهسز داخی تجسس در ایرات
داتشمق اولدی مشورت اوجه عجز اولمق اجحاف
مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن
كیجلم ایلك اولینه كیجمدیوبن اورمه لاف

القطعة السادسة عشر

انجمك اولدی هم سلق یانمش یلكلو اودسعیر
تقشیر اولور صویمق قبی رفت اولدی قارایدین قریر

اتمك يقين ازلاف اولور تقيز اكسك ايلمك
توقر اولو طوتمقدر حاجت وطر لايق جدير

مترف نه يعتلو ويرن يوق ايلمكدر احتناك
اجرام صوچ اتمكدر واريلجق يردر مصير

مشفق ندر قورقجى احصان اولور هم كزلمك
ينع اولدى يمش كوينمك شيره ايدر عصير

مكنون ندر كزلو اولن عايل ندر هم ظلم ايدن
اعين ندر صقلمق قورقودجى در نذير

رائق ندور درن اولش فائق ندور ايران
قطف اولدى درلمش يمش كوكرجين اوتمكده هدير — آنده بجن صح

زايل ندور منع ايدن دارئ ندور ~~دفع ايدن~~
مجنب ندور قورقجى بردم ~~ايدن ظهير~~

باشك درسى درشواى واجف ندور قورقجى ايدندر
موصدنه بغلنمشدر كورى كيدر ضرير

خاسر ندور زكسبجى اشكاف وهم بشمق ...
كوز اكدينى دور مغرور اوله بر يدر عشير

ارهاق ندور يورومك اولدى عنادتمك عجاير

املانه

املاندكو كدرمك در مجروح اولن كشى عقير
بنجاره مضطر در قماشك درمتى نكوير اولور

خافض در الچق اوجى يغمايجى در مغير
بل قاتى يغمور در عرم نقب اولدى داخي هم ارث

واسق ندر جمع ايلكين قورتلمق استر مستجير
كلوب ندر كليتن ثعبان اولبدر اژدها

هم كوكنو اولن ختن مثلى اولن دور نظير

مستفعلن مستفعلن مستفعلن
بلكل محمد حق رسولى اولدى هم تكرى بابر

القطعة السابعة عشر

طمانين اولدى دولنمك اوتمقدر دخى نسيان
شكر قندو چرى جندو جوم اتلر شوابر يان

كوكل بال وعسل بال وطن در يورت — دما تقال
دمر جيلر اوجاغيدر دخى كانون اتون كلخان

بليد اولدى دخى كند ومقيل اولدى دخى درويش
سوشملق وداد اولدى دخى بولمقدر وجدان

دلال وهم ربيع اولدى غنجه ناز بله هم ياز

قلیل آز و حری لایق سوزن سایق صبی اوغلان
داخی رائق عجیب اولدی لهف غصه الم مکدر
داخی الکن صنق دللو دخی ایومکدر امعان
رمق جانك صوکی در نقاب اولدی یوز اورتیسی
ورق یپراق شفه طوداق فرق قورقو عدو دشمان
سکن اوکدر عفص مازو عضد بازو ابط قولتق
خصی خادم قمیص [illegible] اولدی قبا قفتان
دخی کوملك صح سکك داخی ذباب اولدی هوی داخی هم [illegible] دور
دخی دلکو سمام اولدی سویشلر در اخکوان
دخی یارق شقیق اولدی دخی بردم نصیبی اولمق حرمان نحیف وهم عجیف آرق
معین اولدی دخی بردم نصیبی اولمق حرمان
نفق دلك علق سولك فلق در هم سحر آداغی
منون اولوم زمان وهم دلیل اولدی دخی برهان
زبور اولدی کتاب وهم یکیت شاب وشباب اولدی
امین اولدی ثقه داخی کمینك اردی اوجی سکان
مراد اولدی دلك لوکل فوء اغز وصوج جناح اولدی
اسیر کامك حنان اولدی دخی ریغو غفران

دخی

دخی طتلو فرات اولدی ریحان بتلو نظر بقمق
کلزلق داخی اوویرمك کوجی بتملك ارکان
ولید و حرض طوغان و چغان اولدی دخی برکل
هذا اهل هم چوق صودگور دولنمك در هم اطمینان
فراش وهم حمار ادی بصل دخی فصیل اولور
دوشك اتك ضوغن کوشك دخی [illegible] بجیل اولدی بخجغان
سمی اداش اثاث اولدی قماش وهم رجا امید
رجا در طرف داخی ایولك ایلمك احسان
بقر در هم صغر داخی اصم اولدی صغیر بکل
طبیعتدر مرضیله مرض جنك اتمنی بحران
کبد بر هم بغر دور فرع داخی فغان اولدی
جیاع اجلر بطان ایچلر غشا پرده یقین ایقان
غشا ایتسو مطیع اویان لجام اویون زبر نامه
ربنجی بل ارز اولدی آرق اولدی دیمك شتان
دخی کوکجك صبح اولدی قبیح اولدی دخی چرکین
دخی درق وقود اولدی بتی دو تمشی در خیزران
بذر طومزلو ملیح وهم ملیح اولدی دخی طشنر

یلانکه آدمی حیران ایدر در زلولرکا بهتان
بسیط اوزون وسیط اورته خفی اولدی دخی گزلو
نجی سر دانش دخی یولداش قرین اولدی و ادرمان
دخی تکدش شبه اولدی خسیس اولدی دخی ناکس
عزیز اولدی قتی داخی آیاغی اکری اولان خنبان
هلاک اولدی عنت منیه مراد اولدی مرام دخی خس
حدب لوکسک یره دیرلر بیوک چردق دیرلر ایوان
اینی ایرمک اینی ایرجنی دخول اولدی دخی کرمک
لعاب اولدی دخی سلیار انار اولدی دخی رمان
ریاح اولدی ییلر کبی قوین معز و غنم دیرلر بیل
برقوق داخی نبذ اولدی وخیفرمق دیرلر ریاکان
فنن دیرلر بدق طراق تراب وری قمقدر
دخی یمق صلی اولدی هم اولنغک دیرلر احصان
کرش شردن قول دری دهان اولدی حطب اودون
منات اولدی بیت و سموکو قنات و یلکو اولن دربان
عروس اولدی دخی دوکون غروب اولدی طولنمق کون
کوفش لیو نجوق جمان اولدی سفرجوق یغمور طوفان

نشانی

نشانی اولان مسود در مبعثر در چقار یحی
چراغک یری مشکات و دوه کوشکی در جفان
نهوض و نهض دورمق در یتشمک در دخی ادراک
غم کبی قدح دورع عد اوتدر دخی شنآن

ومن قوله ولا یجرمنکم شنآن قوم ای اعداوة قوم

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن
بولنلر حقه طوغری یول اکجی عالمده اولور سلطان

القطعة الثامنة عشر

هلاک اولمق ردی یاز قلو کشی هم اثیم اولدی
دخی ترکز اولدی کزلو اون اجید نجی اکیم اولدی
ورقدر هم کمش قاپو وصید اولدی وصب دائم
قصی ایراق اسف غصه طوغرماین عقیم اولدی
عربدن غیریه دیرلر عجم یمش اوکل دیرهم
اوکوت وعظ و قتی ایسی اجم یولداش حمیم اولدی
تمر دایر و باش چکمک تضرع زار یلق قلمق
لبن کرنج سنام اورکج قتی یتلوز نیم اولدی
جرام اولدی قولک داخی حصین فاس بالته دیر
فرح شاد و عتیق آزاد اری سنه صمیم اولدی

قدوم اولدی کسر شوکت خلاف و عزش اعج دکمك
قدم دو ردا ایق اولیق نصب کولر بسیم اولدی
ملاذ و ملجا و موئل صیغناجق یری بلکل بلك
لبیب اولمشدر عاقل جریمش هم رحیم اولدی
محق حقلو دخی صقلو محوط اولدی جلی روشن
ذقن دور اکاك داخی یرك یوزی ادیم اولدی
ندر ناقه دیشی دوه انك جمعی در اینق و نوق
حنك در هم طموق داخی اوین کام شکیم اولدی
عقیب اوکجه کیك بوزاغوسی داخی غزال اولدی
عقیب اولدی اوغل اوغلی یتیشما اینیك یتیم اولدی
شیوخ اولدی قوجالر هم فتی داخی یکیت دورر
اسی غصه دخی اصلی یرامز هم لئیم اولدی
خلف داخی ایو اوغل در اسرکاین رحیم اولدی
حماندر قره بلچق حجاب اولدی دخی پرده
سب یولدر یوز سویلیجی داخی زعیم اولدی
ملی او زون زمان اولدی قبس داخی او دیمرید درر
فری اولدی یرامز ایش چکیشیجی خصیم اولدی

پیشدورن

پیشدورن درر خاصف دخی نومیذ اولن مبلس
بروز اولدی دخی چقمق قتی قرو اوت هشیم اولدی
نشوز اولدی دخی چقمق حسیس آواز اولو کز لو
غوی ازمق هبوط اینمك قتی اتلو لحیم اولدی
غره الدامق چغان اولن شحیح وهم بخیل اولدی
قرام اولدی دخی جرشف کفیل اولن زعیم اولدی
ورود اولدی دخی کلمك صدور اولدی دخی دونمك
ندر باخع هلاك ایدن دخی عاکف مقیم اولدی
وثن بت در الذ اولدی فی ساواش ایدن کسبه
اصیل اولدی دخی بیتوق و سویلاشن کلیم اولدی
آتان اولدی دیشی اشك رهب قورقوسنا ایدین
فطن زیرك و رایشی و سوزی بوتن حکیم اولدی

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

الطعة التاسعة عشر

کج ایدنلره کندویه ایو ایش ایدن کریم اولدی
نفدن اورلیلن مسند ایب دخی طغوق اولمق شراد
کیجه قرانکوسی غسق دورلمش اولمق اعتداد
اولدی نزول اینمك اوه کومك رصد یلدز شهاب

طاغی قبه‌ی ازغون اولن طغروسی ایشك در سداد
نفث اورمك و ناکس دنی میل اتمك و قحوق حیود
ارن سون عورت عروب اولدی جماع اتمك سفاد
ملجا اوزر در بقاعولر دخی اصفاد اولور
اونیقو هجوع اولدی دخی بوینده بوغمق در قلاد
اسی یله دیرلر سموم اسی صویه درلر حمیم
داخی هتین اولمق ازف اوکتلمك در انتقاد
الو یله کتمك هروله امجد اولوکشید در
داخی ذنوب اولدی نصیب او اولمق در اصطیاد
داخی قرولقدن صنن دودکی خطام و قحبه عز
ابعاد ابراق اتمك دره کبجیله کتمك در اسعاد
دشمك سقوط اولدی صحف کوکدن یبره ابن کتاب
کوزجی رقیب اولدی دخی دیرمك در ارتعاد
دشمك هوی درهم حوی یاوزاون اولدی هم شهیق
طلع اولدی یمش هم دخی قلیج بغی دودر نجاد
اولدی قره تو زلر قتر داخی کوزن دکمك هطوع
محکم متین اولدی دخی طوغرو یوله کتمك رشاد

دیز اوسته

دیز اوسته چوکمك جثو اولدی دخی حاضر عتید
یوز اوسته دوشمك خرور اولدی داخی دیرك عماد
بوین عنق طتسز تفه قور قوقزع یرمق مخر
کندوسنی کورمك مرح داخی بر اولمق اتحاد
اعتادنه یار قلمق چقمق قبردن در نشور
محروم نه دیلامین جومرد اولان کشی جواد
آج اولمه دور درهم سغب داخی یقین اولمق سقب
داخی ضریع اغولو اوت اولدی جکرده اغری کباد
قرغه غراب اممك ثدی یازق فرج کو[illegible]ك بهیج
او اعرا کچمك نفوذ اولدی غزا اتمك جهاد

مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن
علم و کماله جهد ایدن عالمده بولور هر مراد

الطعة العشرون

کوکك کنارنده افق حوضك دخی جمعی حیاض
مخلص حنیف عمر بوین اولدی صویه طلمق حیاض
باشی یارلین دره اشج اولدی بوریندرق زمام
بلکل کراع اولدی چه داخی چکشمك در عراض

[illegible]

راست ناش

اوبقور قادو هم سهاد اولدی اویانقلق دخی

رسوای اولور خزی و عوض اولملق درهم اعتیاض

رضاض اوآغی ننك هم ناسپاس اولدی كفور

امراض یورودوندرمه در ایكی یشردوه مخاض

اوددر جر آره هم غثا قورو اوت نحاس اولدی بقر

داخی رصاص اولدی قلای یالك شواظ و آق بیاض

كندو ایسی كورن اشردیرلر دخی تخته سریر

جمع سرر بولت غمام اولدی دخی پاره رضاض

اویشمش اولن قان علق داخی تباب اولدی زیان

باش آغریسی در صداع اولمق اولدی انقباض

یالك لهب حاجت وطر داخی طهور آرید بجی

كیجی یازقلی در لئیم اوغلن بر و سیده مخاض

داخی جواری اولدی هم بر دملنجی كمسلر

منكر عنید خشب اغج جزرك طغلمای استفاض

یوغوق لقف تازه هضیم انحاض اچرمه در

جركن لقب دیمك بنز ایلدای كلمك اعتراض

صرچه زجاج و اولدی دخی ملجا محیص و هم مناص

تواٰم

تواٰم اكز داخی دیوار ایرلمسی در انقباض

ساحل عراصوسز دخی ظمآن اولور تاره طری

دنترق حصب اورمق ركض سنه طغلمق انقضاض

رحمت لغوب اولدو هم داخی قبل دورزعیان

اوجیدر هم مقتنص بوبك دوشكده در اراض

مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

علم و عمل صویی ایله قلبك صوار بشور ریاض

الطعة الحادية والعشرون

نجه یولو نقره اورمك پشیمان اولجی اواب

كبی فلك اولدی و فض اورمك بر ابرلو در اتراب

عوض داخی ثواب اولدی دخی عصیان اولور یارق

غرض داخی نشان اولدی تكبرلك در اعجاب

طراز اولدی علم دخی یوك یوزی صعید اولدی

مائه یوز در حدبكوز در یلنجی كیشی در كذاب

دخی طوغمق بزوغ اولدی افوق اولدی دخی بتمق

ذكا كونش حرج طارلق عجبلامك در تعجاب

بخیل اولدی قتور و هم یوس اولدی دخی نومید

جرز داخی کشور دورر دخی توبه ویرن تواب
حرض بیلوسی قلماین خراب دورر دخی ویران
رخیص اوجز غر الدامق ازودشلو بدر انیاب
قلیب وهم رکی قویو اشك اونی زفر اولدی
قوشمق داخی مجر اولدی یزقلر در داخی اذناب
داخی ختم اولدی مهر اورمق طغلمشلر ثبات اولدی
وطب سودك قبی دورر انك جمعی کلور اوطاب
دخی القابر قمقدر وچوق بولك دورر تله
خرض ندر اورنلامك قپو در باب اولور
اوکنما کلك تصلف در جریلر هم جیوش اولدی
تسنه در تغیر هم کلك صوکی درر جلاب
تحلی درر بزنمك دوشکلر هم فروش اولدی
مذبذب در تردد ایلین دونذرجی قلاب
حقیر اولدی دخی خور وسقفلر هم عروش اولدی
طینجق طش درر صفوان وپرده اولمه درر حجاب
جذوبت قتلق اولمق درر کوزار قالی درر احدب
کجه داخی نبات وپای اوقلادی درر نشاب

مفاعیلن

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن
اکره واریسه ادراکلك قلاغ اورودیلدن قاب

الطعة الثانية والعشرون

داخی قریشلمش مشیج اولدی هلاك اولمق تباب
اوین جرب ظلم اولدی کوج داخی قلج اوجی ذباب
روشن جلی ارکن غزب یکقو صدا اوردك اوز
قوشق نطاق اولی حریم اوك اولی در جناب
کیر وطولمش منزجی نعت الابو لعرجیش
هم صدع یارلمق درر داخی عذاب اتمك عقاب
داخی کوترمك درر نتق میل اولدی داخی هم رکون
اکسلمش اولدی محق سوسمك وکوپلر جباب
داخی احلمقدر بحش اولدی زلفلر هم عقاص
تصریف تغیر ایلمك چکمك درر هم اجتذاب
حصحاص بلور مکدر مسفوح دوکلمشدرر
فدفد دخی دوزیر درر اوکرتلمك درر انتخاب
باشنك اوکنده صحی اولمابنه اصلع دنور
طارق نه کیجیده کلن غصه ایلمکدر اکتیاب

مخلف نه کوکلدن ویرن چوریه کلمش مکتنف
مزلف دخی جمع ایدیجی کیر ویه دوغکدر ایاب
آدم دیوی نسناس هم اولور نقریس ایق اغریسیدر
تلبیس هه عیبن کزلمك قیلجیله چلمق ضراب

مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن
دوشرسه جاهل دلینه بینه خراب اولور کتاب

الطعة الثالثة والعشرون

اورته عوان اولدی او واصحر لحلال اولور مباح
داخی عصیب اولدی قتی میل ایلمك دوررجناح
بتیشمك اولدی هم ثقف دیلن چقرمق اولدی کهث
بلکل طحال اولدی طاق داخی زنا اتمك سفاح
مدحور سورلمشدر املاق اولمق دررفقیر
حافد نه اوغل اوغلیدر قارشمدق صودر قراح
قارکو قبلامق وسق داخی طغق اولمق قدد
داخی اغر اولمق نقض آوازه دیرلر هم صیاح
طوتمق بجد الحاح اولور داخی شفا دوردر قرك
داخی دره اولدی جرف شاد اولمه دوردر ارتیاح

قوت

قوت محال وهن جفا ضایع غیابت دبدر درد
هم سوزی تلسیدجی اذن داخی زواد اولدی براح
ملاح لمنکی ماسیدر اورلمش اولدی هم نسیج
هار اولدی داخی میل ایدن صاغلجی دوه لقاح

مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن
قلبنی دنیادن کسن غم چکمه دن بولور فلاح

الطعة الرابعة والعشرون

توقی صقنمق بیلمش نه معروش — اثارت قوپرمق اتلمش نه منفوش
تورع طغتمق تسلل سوشمك — تشاجر چکشمك نقشلو نه منقوش
تمطی کرنمك تزمل بروغمك — تحین اولتمق صویلمش نه منبوش
صواع اولچه دی ربیه اولکی قز — تشاجر چکشمك طغلمش نه مبطوش
طولنمق وقوب بولبد چوق جماعت — سنه ییل غدق چوق سلنمش نه مخشوش
تفنت اوتمق تناوش نه طوغق — قساوت قتی اولمق قرالکو نه مقطوش
نطیحه سوسلمش مکلت دیر طوت — تخبط دوشرمك ابر سوز نه مغشوش
رعد کبیك مکو درلمش نه کدطار — مدینه شهر درصو قلمش نه منهوش
تبتل کسلمك تمیز طغلمق — مخ اولدی دثار وصغر هونه مطروش
تربیه کوکعتیر ولیجه ایچون یار — نخاله کبیك درادق هونه معشوش

حباری ندر طوغی مبارز بهادریمه اغارت ایل اورمق قیلمش نه مهشوش

خصاصه نه فقر و دعوت ایریلك طتولر دهان و مچلمش نه مرشوش

فعولن فعولن فعولن فعولن دو زلدی قوشلدی کتاب و شت طوتلکو

الطعة الخامسة والعشرون

تقولدر یلانلق هم نزم داخی رخیص اولدی

نعر داخی دلولك در بیوك اولی تحیص اولدی

یلانلر در اساطیر و سموم اولدی دخی طامو

معرت در مشقت هم زلف داخی عقیص اولدی

حدید و هم اسامت تیز اورمق فرح هم شاد

صدید اولدی صار و صو هم صورلمش هم سصیص اولدی

مقیض در مقدر هم نحول ویرجی دورر

رواکد در ثوابت هم شریك اولن شقیص اولدی

بجلمش هم حصید اولدی افاضت داخی کتمك در

جباه اولدی [illegible] آلنلر طمعلو هم حریص اولدی

وثیره اتلو عورت در تبرین اولدی دخی خریص

دوه کوکی و برد ورر یلابیمو و بیص اولدی

تدارك در اولشمق هم دراست داخی اوقیمق

تیقظ در اویغنمق دخی قوت نویض اولدی

ارقلقدر امند داخی [illegible] در صو یمکلك

بولانق هم مکدر در دخی صووق خریص اولدی

تنحب اولدی نازلنمق سفرجل در دخی ایوه

قتب دورر بغرسق هم دخی چوع هم خمیص اولدی

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

دنی نفسك بلاسندن ولی اولن محیص اولدی

الطعة السادسة والعشرون

رداء یار و قریه شن و قیغلو دورر حزین

اجر مزد و خطب شان و بورك اولندر رصین

فجل توروب و ملح طوز هم حوت بالق غرم اودك

نی جیك در آرای هم بال و بورك اولندر هم حصین

غلب صقدر صوف یوکدر هم قیلاق [illegible] فهد پارس

داخی حظ اولدی نصیب و راح سوجی وقت حین

بارحه دون کیجه مهجه جان و عود اولدی بدق

داخی روع و رهو کوکل سست و [illegible] اولکن لعین

هم دلك حوج اون دقيق ونعست اولكدر هم صفت
كل كرما دوتن بدن دركوملو اولان دفين
كشر اقط هم ظن كمان وايدسن كر دزد دن
ساهر يريوزى مريه شك اكلدامك آيين
كهف غار وبخس آز وحنث اولبدر هم كناه
صاعقه در يلدرم هم داخى خور اولدى مهين
مرتقى دراغجى وشرذمه در طائفه
زحف جوق ديوار سور وبغى ظلم وقبر سين
هم سفر ضرب اولدى داخى ازدراد درخورلمق
شاكله يولدر هم جوالدن دوردر عبين
مشمئز اولدى اوركيجى واورنجى در داخى جان
التقاط المق كنه در حوب قرق اولدى اربعين
جيب كوكس ملا طولو حل اولبدر هم حلال
منقعر در قوبجى وضيق اولور هم بل تخمين
مهد بشك بال وحال كير كورك مراجى
وقر يوكدر لبس وشك وانده دير لر هم يمين
مقترف هم مجترح در كسب ايدن مدحت اوكش

دتري

دثين در مقشعر وصول شمال وصاع يمين
منهم در آفتجى وقوكشى جادو استى جار
رجل ايق دركعب طوبق خف اكلدر صق تخمين
موبق اولدى مهلكه وقاتى كوندر قمطرير
زيرك اولدى فيلسوف وداخى قرآندر مبين
فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن
قلبنى صافى قيل حسددن كمسه ايله طوتمه كين

الطعه السابعه والعشرون

طغ قاف ونون بالق ضايع قومقدر اهمال
غيم اولدى داخى بولت حر منلو طوتمق اجلال
داخى مضاهات هم اولدى مشابهت بل
برهه نه دون يارو سى ناز ايلمك دلال
امدى مواطات هم داخى موافقتدر
اولدى قرى عجوزه وخور ايلمك دراذلال
داخى مجاوزت نه بكل مخالفتدر
معتق محرر آزاد اوغر لمقدر اشلال
بكل مراودت هم طالبلق ايتمه دوردر

دغموص ایت بلیغی اککسمه دوردر اثلال
بیضا و یوح و شارق شرق اولدی گونش ادی
ثؤلول ثمرکی درکوج اتمک اولدی ترحال

مینا رفیع و خوب و داخی صبح الور کوک
خورلدمق غطیطه جمعی اولدی عهده اجبال

ضلع ایکو کمیکی داخی قوق مثانه
منصب صج ایغی درلی یمکدر اصلال

عیسی بلا کودور موسی دوردر هم آسیه
اولدی جریده دفترینه یتر مدک اضلال

بحر اولدی یوغمه بخار اولدی خود دگر ادی
قذافه در صپن هم یول گوسترندر دال

سحنا و حیر و سحنه رنکی در یکاغلک
فرسن دوه طبانی اولور نشانی املال

جثمان و جرم و حوبا جسم جلد گوده
ابقع در الاه قرعه طغلر بتسی در اقلال

تعجیل و لبث و سرعة مکث اومک
مرتع مرعی و مرتع اوتلق اندرمک اشعا انزال

بل عفو

بل عفو و صفح و رحمت یالعوق در رهب
حوقل قوجه جحرطش اولدی عوضلر ابدال

مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن

کیشی یه واجب اولن علم و عمل انه در مال

القطعة الثامنة والعشرون

شیبه عورت ارکورن انی چنقداش اولدی اکیل
هم بشره بکزه درر اولدی کفیل اولن قبیل
قرنی و ... بری و قطع و قطم صرم و ته جسم و بت و هم
کسمک و حد و صول درر سیل اقیجی یره مسیل
نسر و سواع و لات و ود اولدی یعوق و هم یغوث
بعل و منات و بت درر صوصز اولندر غلیل
نهج و صراط و منهج و مذهب و شعب و سبیل
شارع و شرعه و مسلک و فج یول اولدیهم سبیل
شاکی و شاک و شائک سالح اولور یرقلو بل
سمع و سماع اشیمه درخته اولندر علیل
قیعه و قاع و صفصف و صحصح و مهمه هم فلات
داخی غرا فضا اوا سو یکمه دی قال و قیل

56

شاهد و عدل و بینه حجت و داخی شهید
داخی دلیل و هم علم طائف و سرملوک کمیل
شوق و صبابت اشتیاق اولدی تشوق والتیاع
استمه دورکو کلیله کدک اولور قلج فلیل
اجنه ضغنه و تیره داخی غلیله کین اولور
طلق و طبق نه وقت دررار بلوکنه دیدی جیل
تبع فی کولکه درصاحب چوق افراع اولدی هم
ریش قیو قیش غرب کسمز اولور قلج کلیل
صوره و رسم و وشم و معلم و هم علامت اوش
شرط و مخیل بل نشان اولدی منار هم دلیل
سرچه اولور شقشقه هم صره در طوغان اولور
کیرنشک اولور قرقره هندی قوز اولدی نارجیل
کفل و نصیب و قسم هم حصه و قسط و هم خلاق
شقص هم نه حظ و سهم اولور رغم کونی و خور ذلیل
داخی عماد و ساریه اولدی هم اسطوانه هم
عکه نه بال تلوکیدر کشنه اتک صهیل
ضاغر و داخر و مهین اولدی دنی و هم لئیم
تکل

55

تکل و صفدیه قید و غل باغ و حصل دره قصیل
بلغه تبابت ازق درر اولکه دیدیلر ورک
اورلی صح عقیصه درد اکی کوکلکه در ظلیل
هم داخی چکمکه دی سل بارسی اوپکه ندنه سیل
سله داخی اوغرلق درو کنجه حک اوغلنه سلیل
قدح اولوب چقمه چقمغی چقمغه مقدحه دنوز
ذمر نه نبل دیدیلر داخی بلیجی در نبیل
اون التی بیک ادیم یره فرسخ اولور حسابیله
اوچ بولکنده بیرنه دینلور اکه داخی میل
اولکه هنی و هم مری اولکه سیکیجی نه اولو
سکیجی به دیللر داخی وپه و هم و بیل
بلکه اسرکایجی به داخی سویجی و اولو
اولدی رؤف و واجد و داخی ودود هم جلیل
نجل یتاغی اوغلنک نسل و خود و دول و دش دره
عدل نه یوکه دنک اولور بکداش اولندر عدیل
بکر و غدوه طک دره ضحوه دینلدی قوشلغه
داخی اسل شکوده یوزی صوبی دررا سیل

رهبه ورهبه نه در قورقو و کیکلکه دلور
فتح و برید اولور بیك صخم یوغن ارق ضیل

مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن
رزقی خدا ایتشدور علم و کماله جهد قیل

الطعة التاسعة والعشرون

سفینه جاریه و کامی و یلکنی اولدی شراع
بهادر اولدی جسور و داخی جری شجاع
ودیعه اولدی امانت قوماسی اولور تودیع
ودیع هم یواش اولمق اسلك اتمه وداع
یوزی اوسته براغلمش صریع و صاع اولچك
ذریع اولدی میانجی والدامق نه خداع
وهاد و وهد و وهو غور اینش یره دیلور
یوقش نه ابرق و هضبه و نجوه داخی یفاع
وقوب و خندس اولور قارکو و داخی دروکی
یوز اکشلوغی عبوس و داخی ایدین اولدی شعاع
لباس و کسوت و ثوب و لبوس اولدی کیجك
خویلدر زك یوجه سی و قمش یراغ یراع

عجاب

هجاج وهبو و نقع وهبا و غبره و هیج
یه قسطل و قتره توز بلنمدك نه مثاع
بلوك نه امت و شیعه و زمره ثله و رهط
یه جمع و یزرذمه عصب و حزب و قطیع جماع
حیا و وابل و طل و ولی و دیمه و جود
خورش و هوبل اوله یغمریه عهد دوشمه وقاع
سحاب و غارض و مزن و غمام و داخی جهام
بلت فزع در و قورقو و کوکلر اولدی ضیاع
بطحه ابطح و بطحا دره که طشلو اوله
رضیع اولور امزر اوغلن داخی اوغلن امه رضاع

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن
دیدوکمی دیمز سك قوزی ورم صداع

الطعة الثلثون

حدس بلورمق اکی برجمه
لفظنه معنی دیمه در ترجمه
مقبس و مقباس و شهاب و قبس
اودیره سی باش قفاسی جمجمه

خلوها ذره داخی دغ ودغ وتوشن
وقعه وهیجا ولقا باس جنك
خشم ایدوب بن خشمله سویله دك
هدهد وهامه الجه ابك اوكی در
خطه كوچ ایش خطه نه بر پاره یر
طلیه بیوك اوكی واشجی عسیف
غمر كوچ ایش دوه كیوكی لغام
نجد وامت یوكسك اولانه در
صوتنی كوكسی ایچنه تردید ایدوب
بینه بینه دیمه سی تاحرفینی
قیغوسی قتی اولب بلكو ایلمك
ارلوینی قروب وعورتلرینی
ناحط اولور قتی چوق كسنه
نائط اولور بل طمری نیط اولور
اصمو اولور بوط ولقط صوت اولور
لیطه قمش قابی سمك در مخاط
جدیم بولك جرمه یمك بر كره

خذوت ونقش ایلمه در غمه
جنك ایدجك یره دنور ملحمه
داخی هلاك ایتمه دور دمدمه
سوزی آچق سویلمك جمجمه
اولدی حجامت شیشه سی محجمه
یره دره مكه دنور قمقمه
كل صوینی قویاجغه دی قمقمه
بم كوریجك اتلر اونی حمحمه
هم حركت ورمه در همهمه
پلتك اولان كسنه نك تمتمه
حدتله بقمه دور برشمه
طول ایدوب ارسز قوجی مایمه
سوزلری چوق سویلمه در جردمه
قورقب وتك طورمه در بلدمه
طارلق وبتلو خلولق جحرمه
قائمه دن شیمه دور برطمه
كوزی قزیلی چوق اولن اجحمه

اوده

اوده صغیلن قوینه یتمه دیر
ثوثم اولور چانق اچنده طعام
تلمه كدك داخی كدلمك شكم
قیصه كمسنه جدلمه خجمه كوز
دیدی چكر دكه جرم وجریم
ثقلت ودوه كوكسی در جشم
چوق ییجی كمسنه بحر اهم دخی
دیكلوب وطورمق اولور اصطخام
شامه بك وبكلو اشم وشم
صارم وهمه اولدی بهادر كشی
ضیم كوچ ایتمك واصرمق ضغم
حاكم وحاكم دخی قاضی دریر
یایه كرش دهمق وهم دخی
یشو زمانی عتمه قیغو غم
قرط كوپه هم قرطه جمعی در

كوزلری بویك اولنه جحظمه
ارتته قله بویمق اولور بلعمه
سرعتله تزیور ومك خذلمه
سرعت ایدوب اومه بوز عجرمه
داخی قزل صختیه حوجمه
اولدی كوكك كورمله سی زمزمه
جرضم وهم دی بوغزه زردمه
بشم صوق اولور اونی غمغمه
اولدی قرنجه قزلی سمسمه
اج صرم وكزلو اون اولور هیمه
لحمه جماعت بقره حیرمه
حلم ایدجك یره دنور محلمه
قربه صوقویه دیكلی طرمه
تسكه برقچ شفه دكی مقرمه
قضیمق كسمك اولور لهزمه
كندكه در اندوكك ایلدكمه

مفتعلن مفتعلن فاعلن

الطعة الحادية والثلثون

سهولت دن کنگزلك بوقتی آتلودر رضراض
تألق دخی کوللنمك کوزن یومق در اغماض

قنوط و خیبت و حرمان ایاس و یأس هم قانط
یؤس و یئس نه اومز کبه قارنلو در شرواض

مسارع مسرع و عاجل مبادر دخی مستعجل
اوجی بردوه کوی قتبی سوریجی در قتاض

حفیظ و حارس و حامی و ضابط صاین و راعی
صقیب صقلیجیدر اودنج استمك استقراض

فقیر و عایل و مسکین بائس و معسر و مقتر
اولور درویش و غسل ایلیجك یره دنور مرحاض

نصاب و عنصر و محتد ارومه نادم اصلیدر
سوای ایرقدلی اغزاجره دیر عك در نضاض

خوفرغه فغمه نشر و فوح اودج و نفحه خوش قوقو
حسامه قوروبالیغی قیتی جومرد اولن فیاض

ممات و هم موات اولدی منون و موت و دخی سام
منیه و حمام اولم دخی بوجهه اولدی انقراض

حصین و محبس و سجن و دخی حبس اولدی بل زندان
قوش

جر و جبور و حدور اولدی دخی شادلق
قعقعه یاراق اونی اقیلق و هم لهق سغق

باحه و بحبحه هم ساعت و عرصه و صید
صحن اولك اورتاسیدر یرده لغمدر لقق

ترب و صعید و بری رسق و سعاد و سماده
عفر و رغام و ثری طپراق کیکلق شدق

مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن
اوقیوب اوقیدنك یوزنی اوایده حق

تم الکتاب بعون الله الملك الوهاب فی اوایل
شعبان المعظم سنه احدی و ستین والف
علی ید ... علی الزلی
غفر الله له ولوالدیه و
استاده بحرمة نبیه

ذنوبی اعظم من الجبال
فهب لی توبة یا ذا الجلال

اللهم اخرجني
واکرمني بنورا

62

نه مشكل حال اولور يار بى وفاسن دلبر اسومك
مكر آلنومه يازلدي ازلدن بى وفا سومك

خطى سوادا سن ايلركن كوكل عينينه ميل اتدي
بيومش باشمه كلدى بلا اوزره بلا سومك

بكم عار اولمسون بالله بنى قابندن دوشر طوتكم
اولوشاه اولنه واجب كمال اهلى كمال سومك

شها بركز لطف اولسون لبكله كاهى شاهى
ازلدن رسم عادتدر زبكا بر آفتاب سومك

اكر چه جمله عشاقن وفا اهلينه دميلى
شها كوينده دردى بو رسمه بر جفا سومك

[illegible]